

ШАХМАТНА МИСЪЛ

1989

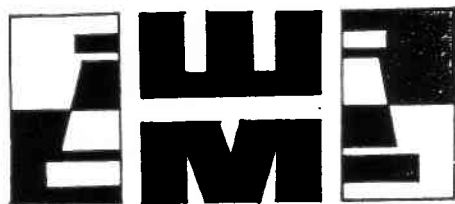
ИЗДАНИЕ НА ВЕСТНИК „НАРОДЕН СПОРТ“

ШАХМАТНА МИСЪЛ

Година 42

Книжка 1

1989

Издание на в. „Народен спорт“

СЪДЪРЖАНИЕ

Чибурданидзе запази короната	1	ство за реализиране на преиму-	
За Световната купа (Рейкявик)	4	ществото	19
Конгресът на ФИДЕ в Солун	17	Резултати от пионерския кон-	
		курс	21
ПО ГЛОБУСА		Въпроси и мнения на пионерите	22
Първенството на Куба	7		
Шампионатът на САЩ	8	КОРЕСПОНДЕНТЕН ШАХ	
Първенството на Румъния	8	Оживление по всички фронтове	23
		Интересна партия	23
ТЕОРИЯ		КОМБИНАЦИИ	
Грешки, които се повтарят	10	Нова практика	25
ИЗБРАНИ ПАРТИИ		КОМПОЗИЦИЯ	
Чибурданидзе—Йоселиани (VII)	13	Българските конкурси — с ви-	
Йоселиани—Чибурданидзе (IV)	14	сока международна класа	28
Вл. Димитров—Норууд	14	Двуходовки—1987	30
Вл. Димитров—Блатни	15	Решения — 1—3/1988 г.	31
ЗА ВАС, МЛАДИ ЧИТАТЕЛИ		Конкурсите през 1989 г.	32
Комбинационна игра като сред-			

Редакционна колегия: гм П. Петков — гл. редактор, мс А. Малчев, Ал. Кипров, мм Ал. Цветков, мс Вес. Попов, арх. В. Рангелов, гм Любен Спасов, Д. Райчев, Иван Костов, мс Ж. Кайкамджозов, гм Н. Пъдевски, мм Д. Про-

данов — зам. гл. редактор.

Редакция: София — 1504. ул. „Раки-тин“ 2. тел. 44-24-38: адрес за писма: — София Ц. пощенска кутня 88:

Печатница „Г. Димитров“ — София

ЧИБУРДАНИДЗЕ ЗАПАЗИ КОРОНАТА

ГМ ЛЮБЕН СПАСОВ

Двубоят за шахматната корона между Мая Чибурданидзе и Нана Йоселиани започна в края на септември в живописното градче Телави. Една срещу друга застанаха — за кой ли път? — две представителки на грузинската шахматна школа. Любопитно е, че Чибурданидзе и Йоселиани са също така и съседки — и двете живеят в Тбилиси на една и съща улица (една срещу друга).

Домакните нямаха никакъв опит в организирането на подобни двубои, но проявиха изключителен ентузиазъм и предоставиха на съперничките прекрасни условия. А малкото курортно градче живееше с мисълта за предстоящия двубой дълго преди неговото започване — всяка витрина бе украсена с изящна фигура на шахматна дама, увенчана със златната корона на

древните грузински царици:

Съперничките установиха своите „щаб-квартири“ в съседния курорт Цинандали, разположен на 10 километра от Телави. Чибурданидзе (подобно на Каспаров) бе предоставила ръководството на своя щаб на майка си — Нели Павловна, която се справи отлично. В командата на Йоселиани тази роля се изпълняваше от нейния съпруг. Но, както писа в „Советский спорт“: „темпераментният кандидат на икономическите науки Зураб Капрашвили се мяташе непрекъснато от фойето до пресцентъра, като тигър в клетка, с надеждата да разбере нещо повече за развоя на борбата“.

Началото на двубоя премина под знака на дебютните изненади. Най-неочаквано Йоселиани, която открай време е върна

Момент от тържественото откриване на мача

почитателка на Сицилианска защита, придвижи в отговор на „e2—e4“ за първи път в своята шахматна кариера пешката „c7“ само едно поле напред (1. . .c6) — Каро-Кан. Както се разбра от следващите партии, това съвсем не бе грешка на ръката, а добре обмислена дебютна тактика. От своя страна, Чибурданидзе, която също обича да играе Сицилианска защита, този път се довери на рядко срещани, позабравени варианти в Испанска партия.

След IV среща резултатът бе равен — 2:2; втората партия премина направо от дебюта в благоприятен за Чибурданидзе ендшпил, който тя реализира на 98-ия ход; Йоселиани спечели в добър стил IV среща (виж раздел „Избрани партии“).

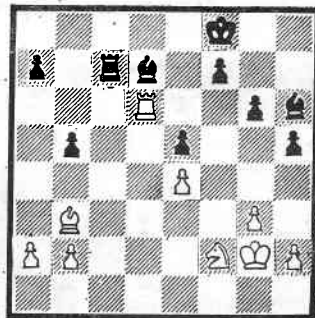
Първият критичен момент в мача настъпи в петата среща. Чибурданидзе не избра верен план в мителшпила и на 37-ия ход се стигна до следната позиция:

Чибурданидзе

Йоселиани

(виж диаграмата)

Както се вижда, черните имат пешка повече, двойка офицери и спечелена позиция. Но в острия, взаимен цайтнот последва 38. Kd3 Ce7 39. Kd3 Ce7 40. Ta5 Ob7?! Тук един от секундантите на Йоселиани — гросмайстор Цешковски, веднага показа печелившия вариант: 40. . .a6 41. Kb4 Od2 42. Kd5 Cd6 43. Ta3 Tc6 ♣. 41. K:e5 O:e4. Записан ход. 42. Cf2 Cf6 43. K:f7. Цялата защита на белите се гради на този ход —

за черните не е изгодно да преминат след 43. . .T:f7? в ендшпил с двойка офицери срещу топ и пешка. 43. . .Of8 44. T:b5 и на 60-ия ход съперничките се съгласиха на реми.

След ново равенство в VI партия световната шампионка спечели с разгромна атака VII среща и отново поведе в резултата.

Следващите срещи (VIII, IX и X) завършиха с подялба на точката и не промениха статуквото, но Чибурданидзе надигра своята съперничка в XI партия. Спорът изглеждаше решен. . .

Въпреки че до края оставаха още само 5 срещи, а световната шампионка вече водеше с 6.5:4.5, Йоселиани продължи да играе с голяма амбиция и воля за победа.

Интригуващо се развиха събитията в XII партия. Чибурданидзе избра Каро-Кан, защитата, която позволи на претендентка-

та да реши успешно дебютните проблеми в началото на двубоя. Този експеримент или по-скоро похват — да се приложи срещу съперника неговото собствено дебютно оръжие, за да подсказе той най-неприятното противодействие срещу него — за малко щеше да завърши плачевно за световната шампионка: Йоселиани игра много настъпателно и на 18-ия ход се стигна до следната позиция:

Йоселиани

Чибурданидзе

Белите са по-добре развити и имат внушително пространствено надмощие. 18. O:h1 19. Ц:h1?! Прибързано. 19. Kb5! по-ставяше пред черните много трудно разрешими проблеми. 19. . . Dd8 20. Kb5 D:d6 21. K:d6 Ce7 22. T:d1 Kf6 23. Of2 Kf3 24. Te3 K:h2!? 25. Tc3 Kh:g4 26. Tc7 Цf8 27. O:b6 Цg8 28. T:b7 Kd5 29. Od4 Tf8 30. Tf1?! Много по-енергично е 30. f5! Kde3 31. f:e6! или 30. c4! K:f4 31. c5 и дори и най-големият оптимист не би се надал на спасение с черните фигури във възникващите ендшпили. Но и след играяния от Йоселиани ход световната шампионка стигна сякаш по чудо до спасителния бряг. 30. . . h5 31. c4 Kde3 32. O:e3 K:e3 33. Tc1 Th6 34. c5 Tf6 35. c6 Kd5 36. c7?! Много по-силно бе 35. Tc4! 36. . . K:c7 37. Tc:c7 T:f4 38. b4 Td8 39. Tc8 T:c8 40. K:c8 g5 41. Kd6. Записан ход. При анализа се оказа, че претендентката е усложнила в цайтното твърде много задачата си и на доиграването последва: 41. . . Th4 42. Цg2 Tg4 43. Цf2 Tf4 44. Ce3 h4 45. b5 h3 46. Tc7 Tf1 47. Tc2 g4 48. Tf2 Tg1 49. b6 g3 50. b7 Tb1 51. Tf1! Tb2 52. Цf3 g2 53. Tg1 Цf8 54. Цg3 Ce7 55. Kc4 T:b7 56. Ц:h3 Tc7 57. Kb2 Ta7 58. a4 Ta8 59. T:g2 Th8 60. Цg3 Tg8 61. Цf3 T:g2 62. Ц:g2 Цd6 63. Цf3. Реми.

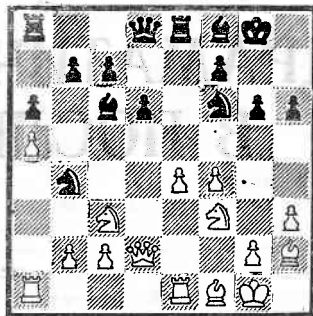
Йоселиани имаше преимущество и в следната XIII партия, но отново не бе прецизна при реализацията и пак се стигна до подялба на точката.

В XIV среща на Чибурданидзе и бе необходимо реми, за да запази (за още две години) шампионската титла. След 17-ия

ход се стигна до следната позиция:

Йоселиани

Чибурданидзе

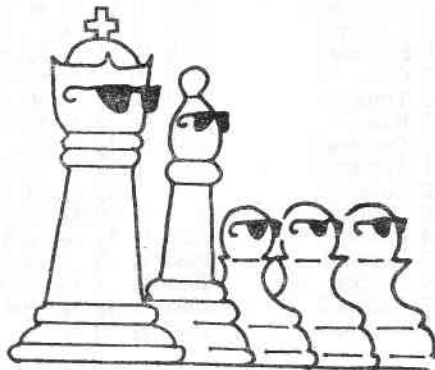

17. . . O:e4!? Колко типично за смелата игра на Чибурданидзе! Въпреки решителния характер на партията, тя жертвува фигура за инициатива. 18. K:e4 T:e4 19. T:e4 K:e4 20. D:b4 d5 21. Da4 Oc5 22. Kd4 Dh4 23. Цh1 Kf2 24. Цg1 Ke4 25. Цh1 Kf2 26. Цg1. Реми. Йоселиани не се осмелява да продължи борбата посредством 26. g3.

Така резултатът в мача стана 8:6 за Чибурданидзе, но борбата продължи. . . Причината за това бе наградният фонд (50 000 швейц. франка), който при случай на равенство в мача се дели между състезателките, а в противен случай се разпределя в съотношение 62,5% за победителката срещу 37,5%.

Йоселиани успя да спечели предпоследната XV партия, но в заключителната XVI среща Чибурданидзе лесно постигна реми с белите фигури.

И така, Чибурданидзе спечели двубоя с 8.5:7.5 и стана петкратна световна шампионка по шахмат. С това тя изравни рекорда на своята знаменита предшественичка на шахматния трон — Нона Гаприндашвили. . .

ДРАМАТИЧНА РАЗВРЪЗКА В ПОСЛЕДНИЯ КРЪГ

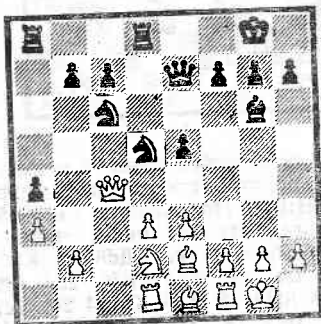
МС ИВАН СТОЙНОВ

Както се очакваше, третият турнир за Световната купа в Рейкявик (през октомври) завърши с победа на световния шампион Каспаров. Но в интерес на истината трябва да отбележим, че той бе в ролята на догонвач, почти до самия край на турнира — Белявски отстъпи водачеството, а с това и първото място, едва в последния кръг, в който загуби срещу Спаски. Трети се класира бившият световен шампион Тал. След него в турнирната таблица се наредиха Хяртарсон, Елвест, Юсупов, Сакс. . . Прави впечатление, че в „шестницата“ се класираха петима съветски гросмайстори.

В Рейкявик Каспаров стигна до успеха след като загуби само една среща, а спечели шест победи. Ето една от тях:

Елвест

Каспаров

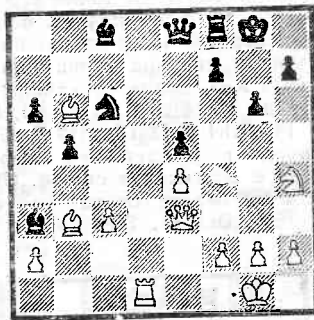

Каспаров има ясно пространствено преимущество, но отбранителният вал на бе-

№	Име	Ело	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	т.
1	Каспаров	2760	●	½	½	1	1	½	1	½	½	½	0	½	½	½	½	½	½	½	11
2	Белявски	2655	½	●	1	½	1	½	½	½	½	½	½	½	1	1	½	½	½	½	10.5
3	Тал	2610	½	0	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	9
4	Хяртарсон	2620	0	½	½	●	½	½	½	½	½	½	0	½	½	½	½	½	½	½	9.5
5	Елвест	2580	0	0	½	½	●	½	½	0	1	½	½	½	½	½	½	½	½	½	9.5
6	Юсупов	2615	½	1	½	½	½	½	●	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	9
7	Сакс	2600	0	½	½	½	1	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	9
8	Тиман	2640	0	½	0	0	0	½	½	●	½	½	½	1	1	1	½	½	½	½	9
9	Нън	2525	½	0	½	½	½	½	½	½	●	½	½	½	½	½	½	½	½	½	8.5
10	Спилмън	2645	½	½	0	½	0	½	½	½	½	½	½	½	1	½	½	½	½	½	8.5
11	Андерсон	2625	0	½	½	½	½	½	½	½	0	½	½	●	½	½	½	½	½	½	8.5
12	Соколов	2600	1	½	½	1	½	½	0	0	0	½	½	0	●	0	½	½	½	½	8
13	Николич	2610	½	0	½	0	0	1	½	0	½	½	½	1	0	0	½	½	½	½	8
14	Рибли	2630	½	½	0	½	½	½	½	½	½	0	½	½	½	½	●	½	½	½	7.5
15	Портиш	2635	½	0	0	1	½	½	1	½	0	½	½	½	½	½	½	½	½	½	7
16	Спаски	2560	½	1	½	0	0	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	7
17	Корчной	2595	0	½	½	0	0	½	½	0	0	0	0	0	0	½	½	½	½	½	6.5
18	Петурсон	2530	½	0	½	0	0	½	½	0	1	½	0	0	½	0	1	1	0	●	6

Гари Каспаров

ва 30. O:e5 f6 31. O:e6 Д:e6 32. Д:g6 Ц:h8 33. Тd3+— 30. Те1. Тук Белявски спокойно можеше да сложи оръжие, но той изигра по инерция още няколко хода. 30. . .Oc1 31. Д:c1 Дс6 32. Де3 Оh1 33. Дh3 Д:c7 34. Ц:h1 Те8 35. Дh6 Дс6 36. Цg1 Дf6 37. Тd1 Дс6 38. Тd3 Де4 39. Тh3 Де1 40. Цg2 Де4 41. Цg3. Черните се предават.

А сега вижте една красива миниатюра на бившия световен шампион Тал:

D 32 ЗАЩИТА ТАРАШ

Тал

Тиман

1. Кf3 Кf6 2. с4 с5 3. Кс3 Кс6 4. е3 е6 5. d4 d5 6. с:d5. Възможно е и 6. а3. 6. . . е:d5 7. Оe2 с:d4 8. е:d4 Ке4 За предпочитане е 8. . .Оe7 с последваща малка ро-

лите изглежда непревземаем. 16. . .Кd4! Този ход поставя белите пред неочаквани и трудноразрешими проблеми. 17. е:d4. Елвест приема жертвата на фигура, но попада под силна атака. 17. . .Кf4 18. Of3 Т:d4 19. Дb5?! По-силно е 19. Дc1, но и тогава след 19. . .O:d3 черните получават подобри шансове. 19. . .с6. Този ход по всяка вероятност се е изплъзнал от вниманието на Елвест. Сега е слабо 20. Дb6?, поради 20. . .Тa6 и бялата дама попада в плен. 20. O:c6 b:c6 21. Д:c6 Дd8 22. Кf3. Единствено. На 22. Ке4 ще последва 22. . .O:e4—+ а на 22. Кс4 е много неприятно 22. . .Тс8 с последващо „Т:c4“. 22. . .Тd6 23. Дb5 Тd5 24. Дb4 е4! Каспаров играе много енергично и не оставя никакви шансове на съперника си. 25. Дс4 Ке2. Белите се предават. На 26. Цh1 ще последва 26. . .е:f3 и черните остават с фигура повече.

А ето как се развиха събитията в партията, която реши съдбата на първото място в турнира:

Спаски

Белявски

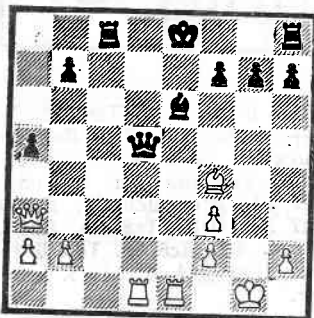
(виж диаграмата)

25. К:g6! Отлична жертва на фигура, която практически слага край на борбата. 25. . .h:g6 26. Дh6 Ке7. Възпрепятствува „Д:g6“. 27. Ос7! Кf5. Заплахата „O:e5“ и мат на „g7“ или на „h8“ принуждава черните да върнат фигурата повече. 28. е:f5 O:f5 29. g4! Оe4. На 29. . .Оe6 ще послед-

Александър Белявски

када. 9. 0—0 Об4?! По-точно е 9. . .К:с3
10. b:с3 Оe7. 10. К:e4 d:e4 11. d5! Белите
разкриват играта, за да вземат на прицел
изостаналия в центъра черен цар. 11. . .
e:f3 12. О:f3 Ке5. Безперспективно е 12. . .
0—0, поради 13. d:c6 b:c6 14. О:c6±. 13.
Да4 Дd7 14. Д:b4 К:f3 15. g:f3 Д:d5. Тиман
играе твърдо рисковано — в подобни по-
зиции Тал е в стихията си. 16. Of4. Ини-
циативата на белите се развива от само
себе си. 16. . .Оe6 17. Tfe1 a5 18. Да3 Тс8
19. Tad1.

19. . .Дс5?? Груба грешка, но както е
казал Тараш: „В лоша позиция всички хо-
дове са лоши“. На 19. . .Дс6 ще последва
20. Og5+, или 19. . .Дf5 20. Дd6 с по-
следващо „Дd7“+. Най-упорито е 19. . .
Дb5, но след 20. Те5 или 20. Od6 белите
също трябва да спечелят. 20. Тс1. Черните
се предават.

А 87 ХОЛАНДСКА ЗАЩИТА

Белявски

Юсупов

1. d4 f5 2. c4 Kf6 3. g3 g6. 4. Og2 Og7
5. Kf3 d6 6. 0—0 0—0 7. Kc3 c6 8. Дс2
Цh8 9. Og5 Oe6 10. b3 Kbd7 11. Tad1 d5
12. Ke5 Ke4 13. Of4 K:e5 14. O:e5 O:e5
15. d:e5 Да5 16. K:e4 d:e4 17. f4 Дс5 18.
Цh1 b5 19. Дс3 b:c4 20. b4 Дb6 21. g4 Tad8
22. g:f5 g:f5 23. Oh3 T:d1 24. T:d1 Дf2.
Белите се предават.

РЕШЕНИЯ НА КОМБИНАЦИИТЕ

№ 1. Гарсия—Мартинец — Пигусов,
Москва, 1987 г.: 1. . .Кde5!! 2. Д:e7 K:f3
3. Цh1 Kf2 мат.

№ 2. Сейраван—Белявски, Брюксел,
1988 г.: 1. . .Of3! 0:1.

№ 3. Хйорг—Хил, Канбера, 1987 г.:
1. Ке5!! (1. . .Д:e7 2. Kг6 h:г6 3. Th3 Dh4
4. T:h4 мат или 1. . .Kg5 2. Д:г5! Д:г5
3. Kf7±) 1:0.

№ 4. Андриус—Спаски, ФРГ, 1988 г.:
1. . .Дf3!! (2. g:f3 K:f3 3. Цh1 Oh3±) 0:1.

Михаил Тал

Е 61 ЗАЩИТА ГРЮНФЕЛД

Тиман

Корчной

1. d4 Kf6 2. c4 g6 3. Kc3 d5 4. Kf3 Og7
5. Дb3 d:c4 6. Д:c4 0—0 7. e4 Kc6 8. Oe2
Og4 9. d5 O:f3 10. g:f3 Ке5 11. Дb3 c6 12.
f4 Ked7 13. d:c6 b:c6 14. e5 Kd5 15. K:d5
c:d5 16. Д:d5 e6 17. Дd6 Kb6 18. Д:d8
Ta:d8 19. 0—0 Kd5 20. Td1 f6 21. Og4 Цf7
22. Te1 Tfe8 23. Of3 Kb4 24. Oe4 Kd3 25.
O:d3 T:d3 26. Tb1 Tc8 27. Oe3 f:e5 28. f:e5
O:e5 29. O:a7 Of6 30. b4 Ta8 31. Oe3 T:a2
32. b5 Td7 33. b6 Tb7 34. Tec1 Oe5 35. Tc5
Od6 36. Tc6 Цe7 37. Td1 Oe5 38. Oc5 Цf7
39. Td8 Цf6 40. Te8 Цf5 41. Tc:e6 Of4 42.
Te1 Цg4 43. Цg2 Tc2 44. h3 Цh5 45. Od4
Td2 46. T1e4 g5 47. T8e6 Tf7 48. Tc6 h6
49. Tee6 g4 50. h:g4 Ц:g4 51. Te4 Цh5 52.
T:f4 T:f4 53. Oe3 Tg4 54. Цf3. Черните се
предават.

№ 5. Малишаускас—Ол, СССР, 1988 г.:
1. K:e6!! (1. . .f:e6 2. Og6 Цf8 3. T:e6!
Д:e6 4. Дd8 Де8 5. Д:e8 мат) 1:0.

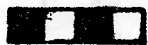
№ 6. Халифман—Лау, Ротердам, 1988
г.: 1. Td8 Цg7 2. Kf5!! g:f5 3. Де3 Дс6
(Или 3. . .h6 4. Дg3±) 4. Дg5 Дg6 5. Д:e7
1:0.

№ 7. Сейраван—Андриевич, Лугано,
1988 г.: 1. Th4!! (1. . .Ц:h4 2. Д:h6 Dh5
3. Дf4± или 1. . .Цg5 2. Д:h6 Цf6 3. Tf4±)
1:0.

№ 8. Петелин—Широв, СССР, 1988 г.:
1. . .T:c3!! 2. b:c3 (Или 2. Д:c3 Ке2!! 3.
T:e2 Da1±) Da1 3. Цd2 Db2 0:1.

№ 9. Березовски—Руцел, СССР, 1988
г.: 1. Дf7!! Tg8 2. Д:f6! Oe8 3. Og7 T:g7 4.
Д:g7 Ц:g7 5. Ке6 1:0.

ТИТЛА ЗА РОДРИГЕС

В подготовка за олимпиадата, първенството на Острова на свободата този път се проведе по швейцарската система в 10 кръга при 32 участници. Всички най-силни бяха на лице (отсъствуваше само Силвино Гарсия). На първо място с по-добри показатели се класира Амадор Родригес 7 т., следван от Ногейрас 7, С. Гонзалес, Сариего, Ортега, Хернандес, Вера и Г. Гонзалес по 6, Боргес и Аденсбия по 5,5 т. и др.

В 37 СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА

Родригес

Хернандес

1. e4 c5 2. Kf3 Kc6 3. d4 c:d4 4. K:d4 g6 5. c4 Og7 6. Oe3 Kf6 7. Kc3 Kg4 8. Д:g4 K:d4 9. Dd1 Ke6 10. Tc1 Да5 11. Od3 b6 12. 0—0 Ob7 13. f4 0—0 14. Ob1 d6 15. Tf3 Tac8 16. Kd5 O:d5 17. e:d5 Kc5 18. a3 Ka4 19. b4 Да6 20. Db3 b5 21. Od3 Db7 22. c5 d:c5 23. b:c5 a6 24. f5 Tcd8 25. c6 Db8 26. Цh1 Of6 27. Oh6.

27. ...Kb6 (27. ...Tfe8 28. f:g6 h:g6 29. O:g6) 28. O:f8 Ц:f8 29. Oe4 g5 30. Th3 Де5 31. Dd3 Kc4 32. T:h7 Kd6 33. Of3 g4 34. Oe2 Ke4 35. Tf1 g3 36. Dc2 Kf2 37. Цg1 Ke4 38. h:g3 K:g3 39. Of3 и тази сложна и неясна позиция черните просрочиха времето. 1:0.

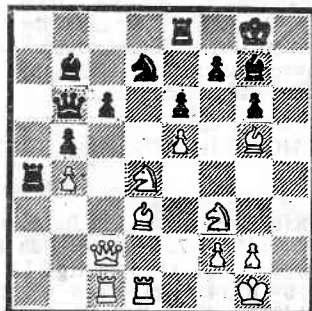
Д 11 СЛАВЯНСКА ЗАЩИТА

Ногейрас

Ортега

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Kc3 Kf6 4. e3 g6 5. Kf3 Og7 6. Od3 0—0 7. 0—0 a6 8. a3 b5 9.

c:d5 K:d5 10. Ke4 Kd7 11. Dc2 Ob7 12. Od2 Tc8 13. Tac1 Oa8 14. Kc5 K:c5 15. D:c5 Te8 16. Tf1 Of8 17. Dc2 e6 18. b4 a5 19. e4 Kf6 20. Db2 a:b4 21. a:b4 Kd7 22. Og5 Db6 23. h4 Ob7 24. h5 Ta8 25. h:g6 h:g6 26. e5 Ta4 27. Dc2 Og7

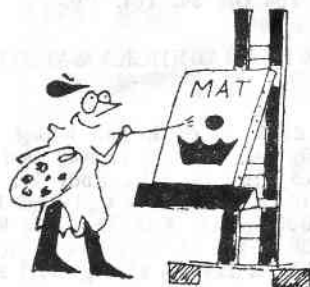
28. O:g6 Tea8 29. Oh7 Цh8 30. Oe7 Kf8 31. Kg5. 1:0.

Д 53 ДАМСКИ ГАМБИТ

Естевес

Дианц

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Kc3 Oe7 4. Kf3 Kf6 5. c:d5 e:d5 6. Og5 c6 7. Dc2 g6 8. e4 d:e4 9. O:f6 O:f6 10. D:e4 Де7 11. Oc4 Of5 12. D:e7 Ц:e7 13. 0—0—0 Td8 14. h3 Kd7 15. The1 Цf8 16. g4 Kb6 17. Ob3 Oc8 18. Ke4 Цg7 19. K:f6 Ц:f6 20. g5 Цg7 21. Te7 Kd5 22. O:d5 T:d5 23. Te8 b6 24. Ke5 c5 25. Te1 c:d4. 26. K:f7 d3 27. Цd2 Tf5 28. Kd6 T:f2 29. Цc3 Te2 30. T1:e2 d:e2 31. Цd2 Ob7 32. Te7 Цf8 33. T:b7 Td8 34. Tf7. 1:0.

НЕОЧАКВАН ПОБЕДИТЕЛ

Поредното първенство на САЩ завърши малко преди олимпиадата в Солун и бе последна проверка за голямото изпитание. При участието на девет гротмайстори и трима международни майстори (среден коефициент 2545) неочаквано победител излезе 26-годишният Михаел Валдер 6,5 т., следван от Сейраван и Гулко по 6, Роде, Бенжамин, Де Фирмиан, Фриас, Федорович, Длуги и Кудрин по 5,5, Албурт 5 и Майлс 4 (!). Както се вижда от класирането, борбата е била много оспорвана.

В 12 НОВОИНДИЙСКА ЗАЩИТА

Валдер

Де Фирмиан

1. d4 Kf6 2. c4 e6 3. Kf3 b6 4. a3 c5 5. d5 e:d5 6. c:d5 d6 7. e4 a6 8. Od3 Kbd7 9. a4 g6 10. 0—0 Og7 11. Ka3 Kg4 12. Og5 f6 13. Oh4 0—0 14. Ke1 Kde5 15. h3 Kh6 16. f4 K:d3 17. K:d3 Dc7 18. Tc1 Od7 19. b4 Tae8 20. Te1 Kf7 21. a5 Db7 22. Of2 f5 23. a:b6 T:e4 24. T:e4 f:e4

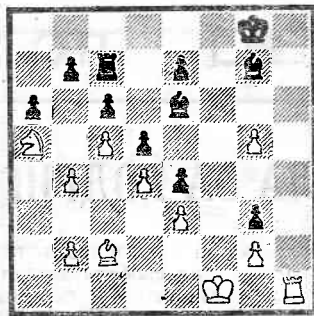
25. b:c5 D:d5 26. Kb4 D:d1 27. T:d1 Oa4 28. Tb1 Kd8 29. K:a6 Kb7 30. c:d6 Td8 31. Kc5 Oc6 32. Kc4 K:d6 33. K:d6 T:d6 34. b7 O:b7 35. T:b7 Td1 36. Цh2 Td2 37. K:e4 Te2 38. Tb4 Of8 39. Tc4. 1:0.

Д 11 СЛАВЯНСКА ЗАЩИТА

Майлс

Фриас

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Kf3 Kf6 4. Dc2 g6 5. Of4 Og7 6. e3 0—0 7. Kc3 Oc6 8. Db3 Db6 9. c5 D:b3 10. a:b3 Kbd7 11. b4 Kh5 12. Og5 f6 13. Oh4 g5 14. Og3 K:g3 15. h:g3 a6 16. Od3 h6 17. Kd2 Tac8 18. Kb3 Tc7 Цe2 f5 20. f4 Kf6 21. Ka5 Ke4 22. K:e4 f:e4 23. Oc2 h5 24. Taf1 h4 25. f:g5 T:f1 26. Ц:f1 h:g3.

27. Od1 Of5 28. Ce1 e5 29. Kb3 e:d4 30. K:d4 O:d4 31. e:d4 Цg7 32. Цd2 Tf7 33. Ce3 Oc8 34. Oh5 Tf2 35. Th4 T:g2 36. Tf4. Th2 37. Tf7 Цg8 38. Tc7 T:h5 39. T:c8 Цg7 40. Ce2 Th1. 1:0.

ШАМПИОНИ СА МАРИН И СТАНЧУ

Мъжкото първенство на Румъния — 52-ро поред, събра равностоен състав — 13 международни майстори и 4 майстори на ФИДЕ, но все пак отсъствието на Георгиу и Гитеску се отрази на интереса, проявен към шампионата. При среден ЕЛО-коефициент 2408 борбата за титлата се водеше до последния кръг на първенството и приключи с успех на Марин, който финишира с 10,5 т, следван от Негулеску 10, Такач и Йонеску по 9,5, Гинда, Армаш, Думитраке и Фойшор по 9 т. и др.

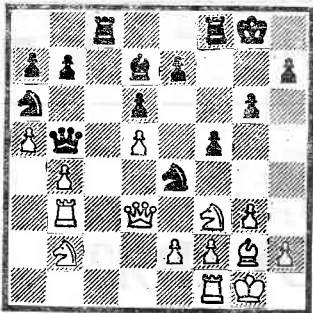
При жените 41-то първенство завърши с убедителна победа на Станчу 12 т, следвана от Бадулеску 10, Ганц, 9,5, Гинда 8,5 т. и др. Най-голямата изненада бе скромното представяне на Мурешан, която зае десетото място със 6,5 т.

А 81 ХОЛАНДСКА ЗАЩИТА

Марин

Марашеску

1. d4 f5 2. g3 Kf6 3. Og2 g6 4. Kf3 Og7 5. 0—0 0—0 6. c4 c6 7. d5 d6 8. Kc3 Od7 9. Tb1 Ka6 10. b4 Tc8 11. Dd3 Ke4 12. Kd1 Kc7 13. Ob2 O:b2 14. T:b2 c:d5 15. c:d5 Kb5 16. Tb3 Db6 17. a4 Kc7 18. Kb2 Ka6 19. a5 Db5.

O:e4 f:e4 13. Oe3 b5 14. Kd2 c:d5 15. K:f5 a6 16. 0—0 Ob7 17. Kc7 Tac8 18. K:a6 Kf6 19. Kb4 Kd5 20. Ta7 Tb8 21. T:b7 T:b7 22. K:d5 Ta8 23. K:e4 Ta2 24. Tb1. 1:0.

Е 82 ЗАЩИТА НИМЦОВИЧ

Станчу

Жикман

1. d4 Kf6 2. c4 e6 3. Kc3 Ob4 4. Дс2 0—0 5. a3 O:c3 6. Д:c3 b6 7. Kf3 Ob7 8. g3 c5 9. Og2 c:d4 10. Д:d4 Kc6 11. Дf4 Te8 12. 0—0 Ka5 13. Kd2 Oa6 14. b3 d5 15. c:d5 K:d5 16. Dg4 Kf6 17. Dg5 O:e2 18. Te1 Od3 19. b4 Dd4 20. Ta2 h6 21. Дс3 Д:e3 22. f:e3 Kc4 23. K:c4 O:c4 24. Td2 Tfd8 25. T:d8 T:d8 26. Of3 Od5 27. Цг2 O:f3 28. Ц:f3 Td3 29. Te2 Kd5 30. Tc2 Tc3 31. T:c3 K:c3 32. e4 f6 33. Цс3 Цf7 34. Цd3 Kb5 35. Ob2 Kc7 36. a4 e5 37. Цс4 Цс6 38. Oc1 Ke8? 39. Цb5 Kd6 40. Ца6 K:e4 41. Ц:a7 Kc3 42. a5 b:a5 43. b:a5 Цd5 44. Цb6 Цс4 45. a6 Kb5.

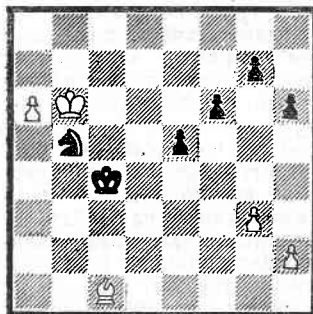
20. Дс3 Д:d5 21. Kg5 Dd2 22. K:e4 Д:e3 23. T:e3 f:e4 24. O:e4 K:b4 25. Tb3 Kc6 26. T:b7 Oh3 27. Td1 Цf7 28. a6 Tfd8 29. Kd3 Oe6 30. O:c6 T:c6 31. Ke5 d:e5 32. T:d8 T:a6 33. f3 Ta2 34. Ta8 T:e2 35. T8:a7 Od5 36. T:e7 Цf6 37. T:h7 Цс6 38. Ta3 e4 39. f:e4 O:e4 40. Цf1 Tb2 41. Te3 Цd5 42. Td7 Цс6 43. Td4. 1:0.

Д 10 СЛАВЯНСКА ЗАЩИТА

Марин

Павлов

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Kc3 Kf6 4. e3 e6 5. Kf3 Kbd7 6. Od3 Oe7 7. 0—0 0—0 8. b3 b6 9. Ob2 Ob7 10. Де2 c5 11. Tfd1 Ke4 12. c:d5 e:d5 13. Дс2 f5 14. d:c5 b:c5

46. g4! h5 47. g:h5 f5 48. Ob2 e4 49. O:g7 f4 50. h6 f3 51. h7 f2 52. h8Д f1Д 53. ♣Dg8 Цd3 54. ♣Db3 Цd2 55. Oh6. 1:0.

15. K:e4 f:e4 16. O:e4 d:e4 17. Ke5 Oc8 18. Д:e4 Де8 19. Д:a8 K:e5 20. O:e5 Дf7 21. Dd5 Oe6 22. Dd2 Dg6 23. Де2 Og4 24. Дс4 Цh8 25. Td2 h5 26. f4 Of3 27. Дf1 Oc6 28. Tad1 Де6 29. Де2 h4 30. e4 Dg6 31. f5 Dg5 32. Дf3 Цg8 33. Od6 Te8 34. O:e7 T:e7 35. Te2 h3 36. Д:h3 T:e4 37. T:e4 O:e4 38. Dg3 Д:f5 39. Td8 Цh7 40. Дh4. 1:0.

А 81 ХОЛАНДСКА ЗАЩИТА

Стефанов

Марашеску

1. d4 f5 2. g3 Kf6 3. Og2 g6 4. Kh3 c6 5. c3 Og7 6. Дb3 Дb6 7. Kd2 d6 8. Kf4 Д:b3 9. a:b3 Цf7 10. Kc4 Kbd7 11. d5 Ke4 12.

ГРЕШКИ, КОИТО СЕ ПОВТАРЯТ

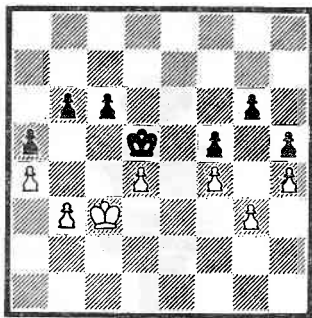
ММ АЛЕКСАНДЪР ЦВЕТКОВ

Не са малко на брой огорчените шахматисти, които след анализ на партията възкликват: „Изпуснах победата! Ах тези пешечни ендшпили! Каква приспивна простота, а какви изумителни тайни крият“.

И наистина практиката показва, че най-много грешки се допускат в пешечните ендшпили. В това отношение не са застраховани даже и гротеските. Причините се коренят в недостатъчното познаване на специфичните ендшпилни закони, а от друга страна те са чисто психологически. Обстоятелството, че действувате с най-слабите фигури — пешките, често пъти несъзнателно ни подвежда към по повърхностно разиграване на позицията, като смятаме, че всичко е много ясно. Обаче пълните възможности на борбата за съжаление разкриваме едва след анализа...

В следващите примери ще обърнем внимание само на грешки, които се пораждат от недооценяване на евентуален пробив в пешечната верига, осъществим от противника.

№ 1. Н. Григориев, 1936 г.
финал от партия

Бели на ход

В тази позиция след задължителното 1. Цd3 черните играли прибързано 1... b5?, но последвал неочакван пробив в пешеч-

ната верига — 2. b4! Удивителното е, че белите разполагат единствено само с този силен ход. При другите продължения те губят. Например: 2. a:b5 c:b5 и черните ще образуват крайната проходна пешка, която им осигурява победата; или 2. Цc3 b:a4 3. b:a4 c5 4. d:c5 Ц:c5 5. Цb3 Цd4—+. Вероятно от тези варианти са се заблудили черните, без да забележат силната репли ка на противника.

2... a:b4. Ако 2... b:a4, то 3. b:a5 a3 4. Цc2 c5 5. a6 или 5. Цb3+—.

Много интересни варианти възникват след 2... c5, например:

a) 3. b:c5 (печели и 3. b:a5) 3... b4 4. Цc2 Цc6 5. Цd2 Цd5 6. Цd3 Цc6 7. Цc4 Цc7 8. d5 Цd7 9. d6! Цc6 10. Цd4 Цd7 11. Цd5 b3 12. c6 Цd8 13. Цc6 b2 14. c7 Цc8 15. Цc7 b1Д 16. d7 Ц:c7 17. d8Д и 18. Д:a5+—.

б) Белите обаче губят както след 3. a:b5? a:b4! (към реми води 3... c:b4 4. Цc2=) 4. b6 c4! и 5... Цc6—+, така и след 3. d:c5? b:a4 3... a:b4 4. a5 Ц:c5 5. Цc2 Цc6 6. Цb3 Цb7 7. Ц:b4 Цa6—+) 4. b:a5 Ц:c5 5. Цc3 Цb5 6. a6 Ц:a6 7. Цb4 Цb6!—+.

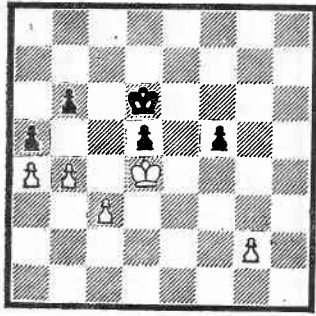
3. a5 Цd6. При 3... c5 е слабо 4. d:c5? поради 4... Ц:c5 5. Цc2 Цc6 6. Цb2! Цb7 7. Цb3 Цa7! и черните печелят. Равилно е 4. a6! c4 5. Цc2 Цc6 6. d5 Цb6 7. d6+—.

4. Цc2 Цc7 5. Цb3 Цb7 6. Ц:b4 Цa6 7. Цc5 Цb7. След 7... Ц:a5 8. Ц:c6 b4 9. d5 b3 10. d6 b2 11. d7 b1Д 12. d8Д Цa4 13. Да8 Цb3 14. Дb7 Цc2 15. Д:b1 Ц:b1 възниква пешечен ендшил, спечелен за белите.

8. d5 c:d5 9. Ц:b5. Черните се предават.

С последния си ход — 1. b4?, белите са смятали, че ще поставят противника пред трудна задача. Действително, в случай на размяна на „b4“, белите печелят, като образуват отдалечена проходна пешка. Черните обаче намират възможност чрез фронтален пешечен пробив във веригата на дамския фланг да завладеят инициативата и да заставят партньора сам да се спасява с реми при това по единствен път!

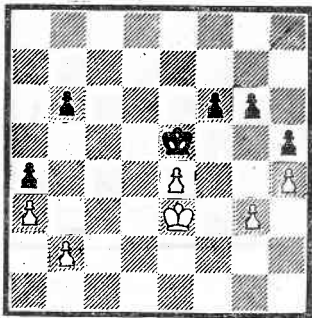
№ 2. Шетенгартен — Чепукайтис
СССР, 1956 г.

Черни на ход

Последвало 1. .b5!! Сега в случай на 2. b:a5? b:a4 проходната пешка на черните решава: 3. c4 a3! 4. c5 Цб6 или 3. Цд3 Цс5—+. Ето защо белите разполагат с единствен отговор: 2. a:b5! a4 3. Цд3 Цс7 4. Цс2 Цб6 5. Цб2 Ц:b5 6. Ца2! (естествено 6. Ца3 губи след 6. .f4! 7. Ца2 d4! 8. Цб2 d3—+) 6. .f4 (тук 6. .d4 не постига целта поради 7. c:d4 Ц:b4 8. d5 Цс5 9. Ца3 Ц:d5 10. Ц:a4 Це4 11. Цб5 Це3 12. Цс5 Цf2 13. Цd5 с реми) 7. Ца3 (а тук това е необходимо предвид заплахата 7. .d4) 7. .Цс4 8. Ц:a4 Ц:c3 9. b5 d4 10. b6 d3 11. b7 d2 12. b8d d1d (черните произведоха дамата с шах, но това се оказва недостатъчно за победа) 13. Ца5 Да1 14. Цб6 Дб2 15. Ца7 Да2 (в случай на размяна на дамите белите навреме успяват да се приближат към пешката „f“) 16. Цб6 Дб2. Реми.

№ 3. Рей — Фтачник
Киев, 1978 г.

Черни на ход

Позицията на черните е много перспективна. Царят им е по-активен и освен това разполагат с важен запасен темп на дамския фланг. Всичко това, съгласувано е добра основа за постигане на победата.

Пътят към целта е типичен за подобни ендшпили. Необходимо е да се осигури по-голям простор за маневриране на царя, след което в крайната фаза решителен ще се окаже резервният ход b6—b5.

В партията обаче черните продължили механично с 1. .g5? и претърпели неочаквано форсирано поражение след 2. g4! (Вероятно черните са се надявали на 2. Цf3 g:h4 3. g:h4 f5 4. e:f5 Ц:f5 и т.н. —+) 2. .h:g4 3. h5 Це6 4. Цf2 Цf7 5. Цg3 Цg7 6. Ц:g4 Цh6 7. Цf5 Ц:h5 (или 7. .Цg7 8. e5. f:e5 9. Ц:g5!+—; същият резултат се получава и след 7. .b5 8. Ц:f6 g4 9. e5 g3 10. e6 g2 11. e7 g1d 12. e8d Dg5 13. Це6 Де3 14. Цd7+—) 8. Ц:f6 g4 9. e5 g3 10. e6 g2 11. e7 g1d 12. e8d Цh4 13. Дh8 Цg3 14. Дg7 Цf2 15. Д:g1 Ц:g1 16. Це5 Цf2 17. Цd5 Це3 18. Цс6 Цd2 19. Ц:b6 Цс2 20. Ца5 Ц:b2 21. Ц:a4 Цс3 22. Цб5. Черните се предават.

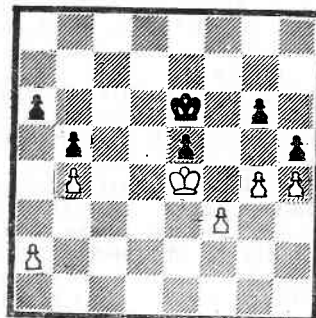
Правилният печеливш план е указал съветският аналитик К. Винокуров (Киев):

1. .f5! 2. e:f5 Ц:f5 3. Цf3 g5 4. h:g5 Ц:g5 5. Цf2! Най-упорно но, недостатъчно. Или 5. Цg2 Цg4 6. Цf2 Цh3 7. Цf3 b5! 8. Цf2 (8. Цf4 Цg2 9. g4 h:g4 10. Ц:g4 Цf2 —+) 8. .Цh2 9. Цf3 Цg1 10. Цf4 Цf2 и т.н. —+.

5. .Цf5! Все още е необходима голяма точност. Не води към успех 5. .Цg4 6. Цg2 b5 7. Цf2 и сега слабо е 7. .Цh3 8. Цf3 Цh2 9. g4! и печелят белите.

6. Цf3 (6. Це3 Цg4 7. Цf2 Цh3 8. Цf3 b5—+) 6. .Це5 7. Це3 b5! 8. Цd3 (Не спасява и 8. Цf3 Цd4 9. Цf4 Це4 10. Цg5 Цb3 11. Ц:h5 Ц:b2 12. g4 b4—+) 8. .Цd5 9. Цс3 Це4 10. Цб4 Цf3 11. Ц:b5 Ц:g3 12. Ц:a4 h4 и черните печелят.

№ 4. Барера — Шетцле
Аржентина, 1975 г.

Черни на ход

С последния си ход белите прибързано играли 1. g4?? без да подозират, че ги заплашва поражение. Съвсем ясно е, че те са разчитали на бърза победа след 1. .Цf6 2. g:h5 g:h5 3. f4 e:f4 4. Ц:f4 и т.н. +—.

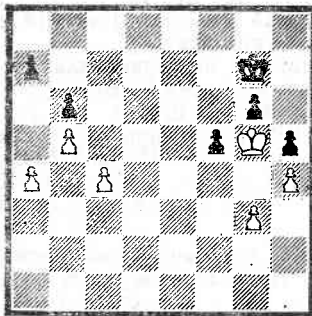

Последвал неочакван тематичен пробив: 1. . . g5!, който слага край на всички заблуди, като рязко променя позицията в полза на черните.

2. h:g5. Губи и 2. g:h5 g:h4 3. f4 (3. h6 Цf7—+) 3. . . h3 4. Цf3 e4—+.

2. . . h4 3. Цe3 Цf7 4. Цf2 Цg6 5. Цg2 Ц:g5 6. Цh3 (6. a3 e4—+) 6. . . Цf4! 7. Ц:h4 Ц:f3 8. g5 e4 9. g6 e3 10. g7 e2 11. g8Д e1Д. Благодарение на това, че черните произведоха пешката в дама с шах, те могат изгодно да разменят дамите. 12. Цh5 Дh1 13. Цg6 Дg1 14. Цf7 Д:g8 15. Ц:g8 Цe4 16. Цf7 Цd5 и черните спечелили.

№ 5. Богатирев — Персиц СССР, 1948 г.

Бели на ход

Много типична грешка допускат белите в тази позиция. 1. с5? Играейки този ход, белите са разсъждавали механично, съгласно правилото за квадрата на пешката. Те са били уверени, че царят ще „хване“ проходната пешка „с“. Но в позицията на черните има скрити ресурси, които са трудни за откриване. Правилното продължение е: 1. a5! b:a5 2. с5 a4 3. с6 a3 4. с7 a2 5. с8Д a1Д. 6. Дd7 Цf8 7. Ц:g6 и черните нямат спасение от мата.

1. . . b:c5 2. a5 c4 3. Цf4 g5!! 4. Це3! На 4. h:g5 следва 4. . . с3 5. Це3 h4! 6. b6 a:b6 7. a6! h:g3! 8. a7 c2 9. Цd2 g2 и черните произвеждат дамата с шах.

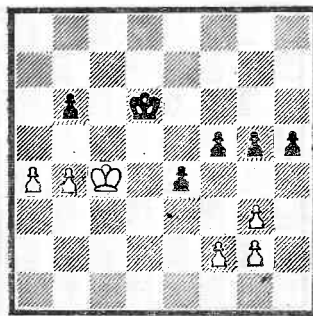
4. . . с3 5. Цd3 f4 6. g:f4 g4 7. b6 a:b6 8. a:b6 g3 9. b7 g2 10. b8Д g1Д и черните макар и с затруднения, успели да се спасят

11. Де5 Цf8 12. Дf5 Це8 13. Д:h5 Цf8 14. Дf5 Це8 15. Де5 Цf7 16. Дh5 Цf8 17. Дg5 Дс1 18. f5 Дd1! 19. Ц:c3 Дf3 20. Цd4 Дf2 и реми с вечен шах.

Диагр. № 6

Белите прибързано преминали в тази позиция като преценявали, че преимуществото им на дамския фланг е решаващо. Те обаче не видяли, че предоставят на противника възможност да спечели чрез красив

№ 6. Уенстейн — Роде Лон Пайн, 1977 г.

Черни на ход печелят

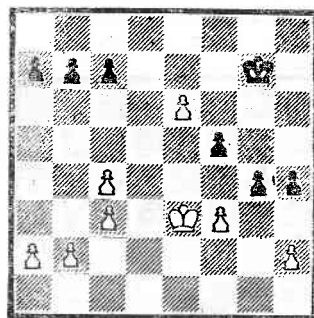
пробив в пешечната верига посредством: 1. . . f4! 2. g:f4. На 2. Цd4 следва 2. . . e3 3. f:e3 f3 4. g:f3 h4 —+; не спасява и 2. a5, поради 2. . . b:a5 3. b:a5 h4 4. g:f4 (иян 4. g:h4 f3 5. g:f3 g:h4—+) 4. . . g:f4 5. Цd4 f3 6. g:f3 h3—+.

2. . . g:f4 3. Цd4 e3! 4. f:e3. Към загуба води и 4. Цd3 f3! 5. g:f3 h4 6. Це2 h3 7. Цf1 e2 или 7. . . h2 8. Цg2 e:f2—+.

4. . . f3! 5. g:f3 h4 и черните печелят.

В партията черните не открили печалбата и продължили слабо: 1. . . h4? и след 2. g:h4 g:h4 3. Цd4 Це6 4. a5 b:a5 5. b:a5 Цd6 6. a6 Це6 7. Це5 Цb6 8. Ц:f5 Ц:a6 9. Ц:e4 и белите спечелили.

№ 7. Кр. Пешев — Костакиев Белчин баня, 1987 г.

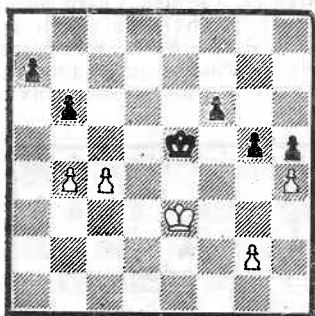
Черните на ход печелят

Тук черните имат възможност да проведат форсиран пробив на царския фланг и да образуват недостигаема проходна пешка на вертикалата „h“.

1. . . f4! 2. Ц:f4. Ако 2. Цf2 g3 3. h:g3 h:g3—+.

2. . . g3! 3. h:g3 h3. Белите се предават.

№ 8. Косек — Сеглиш
Рига, 1982

Белите на ход печелят

С пешка в повече и позиционно преимущество черните стават жертва на непредвиден пробив!

1. g4! h:g4 (1...g:h4 2. g:h5 Цf5 3. с5 +—) 2. h5 f5 3. h6 f4 4. Цf2. Черните се предават.

Разгледаните примери са напълно достатъчни да ни разкрият по-релефно причините спъващи постигането на желаниа успех. За да не грешим, е необходимо да си припомним някои отдавна известни съвети, които за съжаление понякога се забравят.

Най-критичният момент е когато предвкусаваме близостта на победата. В тези случаи винаги трябва да се стремим да бъдем бдителни до капитулацията на противника. Не бързайте при обмислянето и провеждането на печелившия план. Вариантите проверявайте по няколко пъти. Винаги се оглеждайте дали не сте пропуснали някоя важна подробност, която би позволила на противника да получи опасна контраигра. Нито за момент не забравяйте, че и в най-спечелените позиции често пъти възникват неприятни ходове, които естествено сте в състояние да заобиколите. Щом като партньорът не се предава, това означава, че той се надява на спасение! Когато сте готови да направите поредния ход, първо го запишете на бланката, проверете го още веднъж и тогава преместете фигурата!

ИЗБРАНИ ПАРТИИ

В 17 ЗАЩИТА КАРО-КАН

Чибурданидзе

Йоселиани

Телави, 1988 г. VII партия — мач.

Обяснения от гм Любен Спасов

1. e4 c6 2. d4 d5 3. Кс3. След три неуспешни опита да получи преимущество с белите фигури (в I, III, V партии) в атака Панов (3. e:d5 c:d5 4. с4) Чибурданидзе най-сетне влиза в основния вариант на защитата Каро-кан.

3. . .d:e4 4. К:e4 Кd7 5. Ос4. Напоследък теоретичните полемики се водят предимно във варианта с 5. Кg5. Но в този двубой Чибурданидзе предпочита по правило да „бяга“ от модните варианти и да избира по-рядко срещани и позабравени продължения.

5. . .Кgf6 6. Кg5 e6 7. Де2 Кb6 8. Od3 h6 9. К5f3 c5 10. d:c5 O:c5 11. Od2! Не особено популярен, но агресивен ход. Идеята на белите е да направят голяма рока да и да атакуват на царското крило. Почесто се среща 11. Ке5.

11. . .Дс7. Малка уловка — ако играят „естественото“ 12. Ке5??, белите губят веднага след 12. . .O:f2!—+. Да се разчита на подобна възможност срещу световната шампионка обаче е малко или повече не-сериозно. Ето защо, трябваше да се предпече 11. . .Кbd7!?, след което белите не

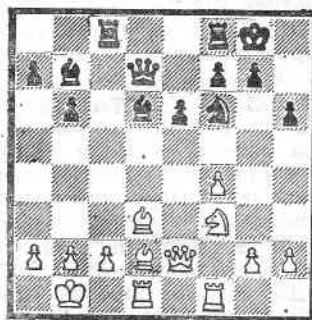
успяват да поставят своите коне на „e5 и „f3“.

12. 0—0—0 0—0. И тук бе по-добро 12. . .Кbd7.

13. Ке5 Кbd7 14. f4!? b6. Срещу агресивния план на Чибурданидзе нейната съперничка противопоставя непретенциозни позиционни реплики.

15. Кgf3 Ob7 16. Thf1. Белите приключиха развитието си и подготвят решаващия шурм на царския флаг.

16. . .Тас8 17. Цb1 Od6 18. К:d7 Д:d7. По-малкото зло бе 18. . .К:d7 19. Кd4 Кс5! 20. Кb5 Де7, въпреки че и тогава позицията на белите е по-добра.

19. g4! Не се вижда какво биха могли да предприемат черните срещу нарастващата инициатива на белите на царския фланг.

19. . . Да4. Равносилно на предаване е 19. . . К:g4, поради 20. Ке5! с неотразима атака.

20. g5 h:g5 21. f:g5 Kd5. На 21. . . Ке4 ще последва 22. с4! К:d2 (22. . . Кс5 23. Ос5 Дс6 24. g6! със силна атака) 23. К:d2 Дd7 (Заплашваше 24. Дh5 g6 25. О:g6+—) 24. g6±.

22. g6 Kf4 23. О:f4 Д:f4 24. Kd4! Де5. Или 24. . . Д:d4 25. g:f7 Т:f7 26. Oh7 Ц:h7 27. Дh5+—.

25. g:f7 Т:f7 26. Oh7 Ц:h7. Губи качеството, но не е по-добро и 26. . . Цf8 27. К:e6 Це7 28. Т:f7 Ц:f7 29. Дf2 Дf6 30. Kg5 Це7 31. Те1 Цd8 32. Дd2 с много силна атака за белите.

27. Т:f7 Оe4 28. Дg4 Og6. Възпрепятства 29. Т:g7+—.

29. Tf3 Де4 30. Д:e4 О:e4 31. Те3 Og6 32. Т:e6 Ос5 33. Kb3 Оe3 34. Ka1 Of4 35. Tf1 Oh6 36. Те2 Oh5 37. Tg2 Те8 38. Kb3 Of3 39. Tgf2 Od5 40. Kc1 Те3 41. Kd3 Ос4 42. Те1. Черните се предават.

С 92 ИСПАНСКА ПАРТИЯ

Йоселиани Чибурданидзе

Телави, IV партия — мач, 1988 г.

Обяснения от гм Любен Спасов

1. e4 e5 2. Kf3 Kc6 3. Ob5 a6 4. Oa4 Kf6 5. 0—0 Oe7 6. Те1 b5 7. Ob3 d6 8. с3 0—0 9. h3 Oe6. Чибурданидзе избира рядко срещан вариант, който дълго време се смяташе за съмнителен. Напоследък обаче за черните бяха намерени нови и интересни идеи.

10. d4 O:b3 11. Д:b3. Смяташе се, че основното възращение е 11. a:b3, но за черните бе намерено ефикасно противодействие: 11. . . e:d4 12. с:d4 d5 13. e5 Ке4 14. Кс3 f5=. Гелер—Сифуентес, Амстердам, 1987 г.

11. . . Те8 12. Kbd2 e:d4 13. с:d4 Ka5 14. Dd1 с5 15. Kf1 Of8 16. Kg3 Kc6?! Неточна реплика. Правилният план за черните бе демонстриран от Чибурданидзе в VI партия: 16. . . с:d4! 17. К:d4 g6 18. Of4 Дb6 19. Тc1 Og7 20. Kf3 Kc4 21. b3 Ке5 22. Тс2 К:f3 23. Д:f3 Тас8 и черните получиха богата фигурна игра, която компенсира слабостта на пешката „d6“.

17. d5! Кe5 18. К:e5 Т:e5 19. Of4 Те8 20. Дf3 Kd7 21. Kf5. Всички фигури на белите заеха активни позиции. Дебютният дуел и в тази (както и в повечето партии в мача) среща завършва с преимущество за Йоселиани.

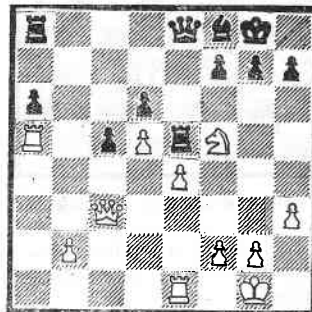
21. . . Ке5 22. Дg3 Цh8. Заплашваше

23. Kh6 с последващо „О:e5“ и „К:f7“+—.

23. a4 Dd7 24. a:b5 Д:b5 25. О:c5 Т:e5 26. Дс3! Многопланов ход: открива пътя на

пешката „f“; подготвя пробива „e4—e5“, възпрепятства косвено „g7—g6“.

26. . . Цg8 27. Та5 Де8. Груба позиционна грешка е 27. . . Дb4?, на което може да последва 28. Д:b4 a:b4 29. Kd4 и позицията на белите е спечелена, предвид превъзходството на белия кон над чернополия офицер.

28. Kg3 h5? Много по-точно бе 28. . . g6 с идея да се активзира чернополия офицер. Сега белите безпрепятствено започват настъпление в центъра.

29. f4 Те7 30. e5! d:e5 31. f:e5± Tad8. Губи пешка, но за черните е трудно да се даде добър съвет.

32. Т:c5 Т:e5 33. Т:e5 О:c5 34. Цh1 Дb5 35. Т:h5 Od6 36. Tg5 g6 37. Дf6 Де8. Веднага губи 37. . . Дb6, поради 38. Kf5+—, но заслужаваше внимание 37. . . Тd7!?

38. Ке4 Оe7? Води до бърза развързка, но черните едва ли биха могли да се спасят и след 38. . . Of8 39. Те5 Дd7 40. d6 Og7 41. Те7! Дf5 42. Дh4! f6 (42. . . Дh5 43. Kf6 О:f6 44. Д:f6±) 43. Дg3 със заплаха 44. Дb3±.

39. Те5! Of6 40. К:f6 Цf8 41. К:e8. Черните се предават.

В 08 ЗАЩИТА УФИМЦЕВ

Вл. Димитров

Норууд (Анг)

Аделаида, 1988 г.

Обяснения от мс Владимир Димитров

1. e4 g6 2. d4 Og7 3. Kf3 d6 4. Кс3 Kf6 5. Оe2 0—0 6. 0—0 с6 7. Те1. Много по-често се играе 7. a4. Но лично на мене плахът с 7. Те1, макар и твърде рядко срещан в турнирната практика, винаги ми е носил успех.

7. . . Дс7. Според последната дума на дебютната теория, черните изравняват след 7. . . Kbd7 8. Of4 Да5.

8. Of4 Kbd7. Не за препоръчване опитът да се попречи на пробива „e4—e5“ посредством 8. . . Kh5 9. Og5 e5. В партията

Вл. Димитров—Крант, Албена 1988 г. последва 10. Dd2 Og4 11. d:e5 d:e5 12. h3 Oe6 13. Tad1 f6 14. Oe3 Te8 15. Kh2 Kf4 16. Og4 h5 17. O:e6 K:e6 18. Ka4 b6 19. b4 Of8 20. a3 b5 21. Kc5 K:c5 22. O:c5 O:c5 23. b:c5 Ka6 24. Dh6 Df7 25. g4 h4 26. g5 f:g5 27. Kg4 с разгромна атака.

9. e5 Kh5 10. Og5 f6. Естествено е, че Норууд не иска да следва партията Балашов—Пшибил, Хелзинки 1984 г. 10. . . d:e5 11. O:e7 Te8 12. d5 Kf4 13. d6 Db6 14. Oc4 h6 15. Ke4 D:b2 и сега белите получават неотразима атака с 16. Kfg5!!+—.

11. e:d6 e:d6 12. Oe3 f5 13. d5! f4. На 13. . . c5 е неприятно 14. Kg5.

14. Od4 Kdf6. Този ход не се е срещал в турнирната практика. След 14. . . c5 15. O:g7 K:g7 16. Dd2 a6 17. a4 Tb8 18. Od3 Dd8 19. Ke4 Kb6 20. a5 Ka8 21. b4± белите получиха ясно преимущество в партията Андерсон—Ван дер Вил, Тилбург 1984 г. Идеята на хода 14. . . Kdf6 е да се предизвика посредством „с6—с5“ изгодната размяна на чернополия офицер на „d4“. На практика обаче това се оказва невъзможно, а в същото време слабостта на полето „e6“ и лошо разположеният кон на „h5“ определят трайното позиционно преимущество на белите.

15. d:c6 b:c6 16. Kg5. След размяната на „с6“ черните вече не могат да играят „с6—с5“, предвид непоправимото отслабване на пункта „d5“. А сега белият кон се насочва към невралгичното поле „e6“.

16. . . Tb8. На пръв поглед тази реплика изглежда доста неприятна, тъй като възобновява заплахата „с6—с5“. Но и на полето „b8“ черният топ създава мотиви за тактически удари. На 16. . . Ch8 17. Oc4 c5 би могло да последва 18. Kd5 K:d5 19. O:g7 K:g7 20. O:d5 Tb8 21. Kf7 T:f7 22. O:f7 D:f7 23. D:d6 и между черните фигури няма координация. Може би най-точно е 16. . . h6, но и тогава след 17. O:h5 K:h5 18. Ke6 O:e6 19. Te6 многобройните слабости в лагера на черните трудно могат да бъдат защитени.

17. Oc4 Ch8 18. Oe6 h6 19. O:c8 h:g5.

20. Oe6. По правило белите би трябвало да настанят на форпоста „e6“ кон или топ, но се оказва, че и офицерът върши тук добра работа. Сега белите възнамеряват да усилят натиска като разкрият линията „h“ чрез „g2—g4“, „h2:g3“, „Цg1—g2“ и „Th1“. Норууд успя да създаде интересна, но все пак недостатъчна контраигра.

20. . . Tbe8 21. Dd3 Ch7 22. g4 f:g3 23. h:g3 d5 24. Oc5 Th8 25. Цg2 Of8 26. Od4 Ob4 27. Te2 O:c3 28. O:c3 Ke4 29. O:h8 T:e6. С тази жертва на качество са свързани надеждите на английския международен майстор. Но макар че централизираният кон на „e4“ е равен по сила на топ, той не може да компенсира и слабостта на черните полета в лагера на Норууд.

30. Oc3 g4 31. Dd4 Dd8 32. Td1 Df8 33. Td3. Белите фигури са разположени хармонично и са готови, както за контражертва на качество на „e4“, така и за освобождаващия ход „f2—f3“.

33. . . Tf6 34. T:e4! Белите връщат качеството, за да използват слабостта на черните полета и 7-ия хоризонтал.

34. . . d:e4 35. D:a7 Цg8. След 35. . . Tf7 36. Td7 черните можеха да удължат съпротивата, но не и да се спасят.

36. Td7 Te6 37. Dd4 Df3 38. Ch2 Tf6 39. Dc4 Cf8 40. Ob4 Ce8 41. Te7. Черните се предават.

С 64 ИСПАНСКА ПАРТИЯ

Вл. Димитров

Блатни

Св. п-во за юноши, Аделаида, 1988 г.
Обяснения от мс Владимир Димитров

1. e4 e5 2. Kf3 Kc6 3. Ob5 Oc5. Първата изненада. Блатни обикновено избира атака Маршал, но предвид голямото му превъзходство в рейтинга (около 100 единици) той вероятно се е почувствувал задължен да играе за победа, пренебрегвайки любимия си дебют, който избобилствувал с реми — варианти.

4. 0—0 Df6. А това действително може да се нарече сюрприз. Тук черните имат богат избор от нормални продължения: 4. . . Kf6, 4. . . Kge7, 4. . . d6 или 4. . . Kd4, които водят към съдържателна борба. Играният от Блатни ход почти не се е срещал в практиката.

5. Kc3. След 5. d3 и 5. c3 дебютната теория обещава преимущество на белите: 5. d3 h6 6. Oe3 Ob6 7. c4 Kd4 8. K:d4 e:d4 9. Od2 c6 10. Oa4 d6 11. f4± Чирич—Месинг, Югославия 1969 г. или 5. c3 Kge7 6. b4 Ob6 7. Ka3 g5? 8. d4± Карпов—Мариоти, Ленинград 1977 г. Черните обаче не са длъжни да влязат в тези позиции — в първия вариант играта им може да се усили посредством 10. . . Kge7 11. f4 0—0

и възниква сложна игра, а във втория случай след 7. . . а6 8. Оа4 0—0 или 8. . . h6 предметното на белите в развитието не се усеща, предвид закрития характер на позицията.

5. . . Kge7 6. Kd5 K:d5 7. e:d5 Kd4. Заслужава внимание 7. . . Ke7. Наистина след 8. Де2 0—0 9. K:e5 d6 10. K:d7 O:d7 11. O:d7 K:d5 12. с3 с последващо „d2—d4“ белите получават преимущество, но е интересно 9. . . K:d5 10. K:d7 O:d7 11. O:d7 Tad8 12. Оа4 Kb6 13. Ob3 Tfe8 14. Dd1 и черните имат известна инициатива за пожертвуваната пешка.

8. K:d4 O:d4 9. с3 Ob6 10. d4! e:d4. След 10. . . 0—0 11. d:e5 D:e5 12. Te1 Df6 13. Oe3 d6 14. O:b6 a:b6 15. Dd3 Of5 16. Dc4 или 12. . . Df5 13. O:b6 a:b6 14. Te3 по зицията на черните съвсем не е от най-приятните.

11. Te1 Cf8. Алтернативата е 11. . . Cd8, но и в центъра черният цар щеше да си има предостатъчно неприятности. Не се вижда например подходящ отговор на 12. Dg4, тъй като на 12. . . h6 ще последва 13. d6!, а след 12. . . d6 13. Де2!+— белите печелят във всички варианти: 13. . . Od7 14. O:d7 Ц:d7 15. Dg4 Цd8 16. Og5+—, или 13. . . Де5 14. Og5 f6 15. Dh5 g6 16. T:e5 g:h5 17. O:f5 мат, или 13. . . с6 14. d:c6 d:c3 15. Of4 c:b2 16. Tad1+—. Не решава проблемите и 12. . . Dg6 13. Де2 Df6 14. Of4±.

12. Dg4 h5 13. Dg3 h4. След партията Блатни твърдеше, че е можел да получи приемлива игра посредством 13. . . d:c3 и е слабо 14—Og5, поради 14. . . O:f2 15. D:f2 D:g5. Но ако вариантът се продължи с няколко хода 16. Dc5 Цg8 17. Te8 Цh7 18. Od3 g6 19. T:h8 Ц:h8 20. Df8 Цh7 21. D:f7 Цh6 22. Df8 Цh7 23. Tf1, се вижда, че черните спокойно могат да се предадат.

14. Dg4. Сега белите нямат проблеми с активизирането на чернополия си офицер от „с1“. Пешката повече на черните в никакъв случай не може да компенсира изоставането в развитието.

14. . . с6. Опитвайки се да включат в игра белополия си офицер, черните още повече изостават в развитието. Все пак, разбираемо е, че Блатни не се решава да направи хода 14. . . g6, на който може да последва 15. Og5 Df5 16. D:f5 g:f5 17. d6 и черните се озовават в много неприятна позиция.

15. Og5 d6 16. Де4 Де5. Не е по-добро и 16. . . Of5 17. Df4 Dg6 18. d:c6+—.

17. d:c6 D:e4 18. T:e4 Oe6 19. c:b7 Tb8 20. Oc6 d:c3 21. b:c3. Последните ходове и на двете страни имаха форсиран характер. Позицията е спечелена за белите: пешката на „b7“ сковава фигурите на съперника; черните офицери изпълняват предимно

защитни функции; пешките на „a7“ и „d6“ са слаби и могат да се превърнат в удобен обект за атака. Освен това, моят съперник вече изпитваше остър недостиг на време.

21. . . h3 22. Of4 Ce7 23. Td1 Oc5 24. Ta4 Th5. Изнасянето на топа на предни позиции улеснява реализацията на белите.

25. Of3 Tf5? 26. g4 T:f4 27. T:f4 O:a2? Очевидно Блатни не е забелязал последвалия в партията тактически удар.

28. с4 g5 29. Te1 Cf8 30. Tfe4. Черните се предават, тъй като няма защита от 31. Te8.

КЪМ ЧИТАТЕЛИТЕ

Напомняме ви, драги читатели, че всички материали, които изпращате за печат в списанието, трябва да бъдат написани ясно и четливо (по възможност на машина), да съдържат датата на изпращането, трите имена на автора и точния му адрес. Желателно е да илюстрирате текста със снимки, като на обратната страна на снимката обезателно следва да има надпис, информиращ за това какво е състезанието и точно кой момент от него отразява снимката. Посочвайте и авторите на снимката. Редакцията не рецензира и не връща получените материали, но ако те не бъдат отпечатани в едногодишен срок, остават на разположение на авторите.

На плика на писмото отбелязвайте за коя рубрика е материалът, който изпращате.

Ще ви бъдем благодарни, ако ни информирате и за това дали във вашия град (село) има възможност свободно да се абонирате за списанието и дали бройките, пускани за ръчна продажба по павилионите на РЕП, са достатъчни. Напомняме, ви, че новата цена при ръчната продажба на отделен брой е 0,80 лв.

ЧАСТ ОТ ДИСКУСИОННИТЕ ВЪПРОСИ — ОТЛОЖЕНИ

АНДРЕЙ МАЛЧЕВ

Една международна организация, каквато е ФИДЕ, която обединява повече от 120 страни от всички ширини и дължини на планетата, има винаги не малко и най-разнообразни проблеми — организационни, финансови, административни, културни, правни, спортни и от дежурната рубрика — разни. Този път дневният ред на конгреса в Солун, състоял се от 21 до 29 ноември, съдържаше в дневния си ред не по-малко от 60 точки. Всички те първо преминаха през съответните специализирани комисии, бяха избистрени в централния комитет на ФИДЕ и така представени на генералната асамблея за окончателно одобрение и решения. Предложения, контрапредложения, коментари, протоколи — общо над три килограма хартия и документи, от които, може би твърде малка част представляват интерес за редовия любител.

Някои критични публикации в шахматната преса и дискусии в предишния конгрес на ФИДЕ се опитаха да хвърлят известна сянка върху ръководството и финансовите проблеми на ФИДЕ. Конгресът в Солун прие и одобри като редовни дейността и финансите на ФИДЕ, а участието на представителите на над 100 страни в Конгреса и на отборите на 107 страни на Олимпиадата показва разящото развитие на шахмата. Олимпиадите са безспорно най-крупната проява на ФИДЕ, от която можем да съдим за географското разширение на шахмата и за ръста на спортното майсторство.

Показателен е също повишеният интерес към все по-престижното организиране на големи шахматни прояви. Шахматните олимпиади са планирани до 1996 г. Домакин на следващата олимпиада — 1990 г. ще бъде Нови Сад (Югославия), през 1992 г. Пуерто Рико, през 1994 г. — отново Солун. Тъй като на Гърция е дадено правото да бъде домакин на шахматните олимпиади през всеки четири години, поради изместването на олимпиадата в Пуерто Рико, Солун би следвало да бъде домакин и на олимпиадата през 1996 г. Но за същото време заявка за домакинство е направена и от шахматната федерация на Сингапур. Решението на въпроса е отложено.

Световното отборно първенство ще се

състои в Люцерн през 1989 г.

Израел е дал заявка да бъде домакин на европейското отборно първенство. През 1989 г. в Пуерто Рико ще се състои фестивалът за купата на мира и дружбата под патронажа на ЮНЕСКО, в който участвуват децата и младежите под 18 години, а непосредствено след това ще започне световното юношеско първенство в Колумбия.

От сега се очертават амбициозни и авторитетни кандидати за домакини на мача за световната титла през 1990 г. Нова Зеландия иска да ознаменува с този мачествуването на своя историческа национална годишнина. Говори се и за кандидатурата на Палермо (Италия). Както е известно заявките се правят по установена процедура, при която предлаганите от домакините условия и призов фонд имат характера на таен търг.

Важни решения взе конгресът, които ще способствуват за нов подем на шахмата сред жените. Цикълът на световното първенство при тях се удължава отново от две на три години. Създава се обаче цикъл от състезания за световна купа. Ще участвуват 20 от най-изтъкнатите шахматисти на планетата. За наша радост, сред тях е предвидена и нашата международна гросмайсторка Маргарита Войска. Цикълът ще обхваща 4 турнира от по 16 участнички.

Препоръчано беше да се учреди награда Оскар и за жените. Освен това, важна препоръка, с която би било добре да се съобразим, е в смесените турнири по швейцарската система да се определя награда и за най-високо класирала се участничка.

Развитието на шахмата е сериозно подпомогнато от растящите възможности на компютърния шах. През изминалите 30 години силата на най-добрите шахматни компютърни програми е нараснала средно с 80 квалификационни единици годишно. Ако усъвършенствуването продължи със същото темпо, очаква се през 1992 г. програмата да достигне ниво 2700. Победи над международни майстори и международни гросмайстори имат програмите на Карнеги Мелон университета в Питсбург, наречена „дълбока мисъл“ на студента Фенг Хсюнг Хсю и програмата, разработена от бившия

световен шампион по кореспондентен шах Ханс Берлинер. В Англия е създадена шахматна библиотека на партии, запаметени на дискети, които са систематизирани по имена и дебюти. Изработени са шахматни демонстрационни табла, които демонстрират автоматично партиите. Изработени са също шахматни табла със сенсори, които записват автоматично партиите. ФИДЕ очаква в скоро време да може да осигури евтино разпространение на микрокомпютърни програми за определяне на двойките по швейцарската система.

Пред квалификационната комисия от страна на гротмайсторите беше проявено желание да не се градират партиите им в Олимпиадата, в мача за световната титла и мачовете на кандидатите. Беше взето решение, но само за тази олимпиада, да не се градират само партиите на участниците, които направиха предварителна заявка за това свое желание. Относно другите искания беше прието по изключение да не се градират партиите от мача за световно първенство, но не и тези от мачовете на кандидатите.

Желанието на гротмайсторите представлява определен пробив в принципите на рейтинг-системата и по понятни съображения не се ползува със симпатии. Във всяко спортно състезание интерес представлява не само класирането, но и нивото на даденото постижение. Въпросът има и своя спортно-етична страна. . .

От страна на „гротмайсторската асоциация“ беше направен категоричен протест срещу въвеждането на званията международен майстор и международен гротмайстор в системата на ускорения (30 минутен) шах. Очевидно названието „активен шах“ е една терминологична недомислица, която извращава съдържанието на общоприетата шахматна терминология, а званието „гротмайстор по активен шах“ е просто една комфузия.

Специалната комисия към ФИДЕ, която се занимава с проблемите на 30 минутния ускорен шахмат държи твърде настойчиво на прилагателното „активен“. Тя реши ФИДЕ да продължи да си служи с термина „активен шах“. Същият ще има самостоятелен рейтинг. Ще се публикуват годишно две отделни рейтинг-листи, една през март и друга през септември. Ще се направи допитване до националните федерации относно терминологията и други въпроси преди да се вземат определени решения от конгреса в Пуерто Рико.

Във връзка с тенденцията към инфлация на международните звания, по предложение на президента Кампоманес, към изискването в турнирите важещи за гротмайсторско звание, в които трябва да има най-малко трима гротмайстори, се прибави и условието „да са с коефициент не по-ма-

лък от 2450“. Така, ще има действащи и загубили квалификационните си права гротмайстори.

Прие се и изискването кандидатът за международен майстор да има коефициент не по-малък от 2400, а за международен гротмайстор — 2500. При жените това изискване става съответно 2200 и 2300. По-горното и тези изменения ще влязат в сила след две години. Променена беше и нормата за званието ФИДЕ майстор за жените — от 2150 се намали на 2100.

Ще засегне определено интересите на някои шахматисти решението да се забрани пушенето в шахматните състезания, като това условие се вписва и в поканите за участие в турнири. Забраната ще влезе в сила след две години.

Според статута на ФИДЕ президентът на ФИДЕ има правото да предложи кой да бъде генерален секретар на ФИДЕ и кой от зам. президентите да бъде пръв (старши) заместник президент. Генералната асамблея одобри предложението на Кампоманес на мястото на подалия оставката си Лим Кок Ан да бъде приет за генерален секретар Касто Абуно (Филипините). Около старши зам. президента се развили известни дискусии. Зам. президентите Гобаш и Макропудос бяха на мнение зам. президентите да бъдат с равни права и предлагаша въпросът да бъде отложен и решен след предстоящите промени в статута на ФИДЕ. Тези двама зам. президентите са в комисията по промените в статута на ФИДЕ. Не беше трудно да се дешифрира подтекста на направените изказвания. Явно, те подсказаха интересите към ръководните позиции във ФИДЕ при изборния конгрес, който ще се състои през 1990 г.

В края на конгреса президентът Кампоманес информира Генералната асамблея за публичните изявления на световния шампион Каспаров пред средствата за масова информация, направени непосредствено след защитаване на титлата си в завършила наравно мач в Севиля: „С тази титла в свои ръце аз ще унищожа ФИДЕ“. „Ръководните лица във ФИДЕ действуват като кръстници на мафия“. Председателят на светската шахматна федерация космонавтът Севастиянов се изказа, че той е отскоро председател и светската шахматна федерация не е имала възможност да се занимае с изказванията на шампиона. Той наблегна, че светската шахматна федерация и съветските шахматисти са сътрудничили винаги на ФИДЕ и че се надява, че ще може да има съдействие на ФИДЕ, както от страна на световната шампионка така и от страна на световния шампион.

(Продължава на стр. 24)

КОМБИНАЦИОННАТА ИГРА КАТО СРЕДСТВО ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРЕИМУЩЕСТВОТО

мс ХРИСТО ГЕРЕНСКИ

Вероятно често ви се е случвало, млади читатели, в процеса на играта да получите позиционно преимущество. В такива случаи всяко забавяне или както е прието шеговито да се казва, „търпчене на едно място“, може да се окаже решаващо за крайния изход — логичната победа се изпуска и се стига до реми, а е възможно и най-лошото — обратът да доведе и до ваша загуба. В такива ситуации играчите реагират по различен начин — някои махат пренебрежително с ръка, доволни все пак от това, че до даден момент са диктували хода на събитията; други разгорещено започват да обясняват неуспеха си с липса на шанс, с „невървеж“, както е прието да се казва на говорим език; а трети просто се стремят да анализират трезво събитията, търсят помощта и на треньора си, за да разберат по-добре къде и как са могли да играят по-силно.

Но нека да се върнем отново към заглавието на тази лекция — ние ще се интересуваме от случаите, в които комбинацията е логичен завършек на постигнатото до момента позиционно преимущество. В миналата беседа видяхме, че в резултат на комбинацията може да се стигне до мат, но почести са случаите, когато във финалната позиция царят на противника не е заплашен, ала по-нататъшната му съпротива е безсмислена. Споменахме и кога ситуацията е „назряла“ за провеждане на комбинация. Нека повторим: слабо защитен царски фланг на съперника, наличието на слаби полета в позицията му, лоша координация между фигурите и т. н. Когато тези фактори са налице, първият въпрос, който трябва да си зададем, е дали не е дошъл моментът да осъществим комбинация, която по най-кратък начин да приключи пар-

тията?

Вече знаете — в тематично отношение комбинациите са изключително разнообразни и запознаването с идеите на най-важните и най-често срещаните от тях изисква много труд, търпение, а не на последно място — и способност да се систематизира изученият материал, като разбира се се използват примери както от чуждата, така и от вашата собствена практика. По всяка вероятност треньорите не са единодушни по отношение отговора на въпроса с кои комбинации трябва да започне начеващият. Няма да влизаме в излишни спорове, а сега ще насочим вниманието си към комбинациите, при които основният мотив е разрушаването на пешечното прикритие на неприятелския цар.

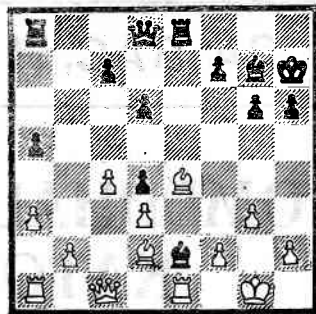
Да направим кратък анализ на това положение от партията Гелер—Портиш, Москва, 1963 г. Очевидно е, че белите имат пространствено преимущество — фигурите им са разположени по-активно, а освен това

в лагера на съперника се забелязват слаби пунктове — „f7“, „h6“. Как обаче да бъде реализирано преимущество? Ако белите, които са на ход, изчакват, черните просто ще сменят на „b3“, облекчавайки значително положението си. В тази ситуация Гелер открил изключително силният комбинативен ход **1. Og5!** Основната идея е да се отклони черната дама от защитата на пункта „f7“. Не е възможно нито **1. . . Д:g5** **2. Д:f7**, нито **1. . . h:g5** **2. Kg6!** с неспасяем мат. Остава само **1. . . Dd7**. Но сега белите продължават атаката, като с темпо вкарват в боя нови сили: **2. Tad1 Od6** **3. O:h6!** Ето го ходът на тема „разрушаване на пешечното прикритие“. Сега черните пак нямат време да вземат на „b3“, защото би последвало **4. O:g7! Ц:g7** **5. Kf5** с печалба. Остава единствено да се опита **3. . . g:h6** **4. Dg6 Цf8** **5. Df6! Цg8** **6. Te3** и черните се предават, тъй като нямат защита срещу **7. Tg3**. Виждате колко енергично, навременно Гелер осъществи комбинацията, не оставяйки никакви шансове на противника за защита.

А това е фрагментът от партията **Юртаев—Киселев, Фрунзе, 1988 г.** На пръв поглед шансовете са равни — за това говори поне материалното съотношение на силите, а двойката офицери на белите като че ли се компенсират от заплахата **Ke3** на черните. Но белите са на ход и се оказва, че има ефективна възможност за разбиване на пешечното прикритие на черния цар: **1. O:h6! g:h6** **2. Te6!** Сега е слабо **2. . . Tf6**, поради **3. O:d5**. Затова: **2. . . Kf6** **3. T:f6** **T:f6** **4. Д:f6 Tf8** **5. b4! K:b4** **6. Of7! Db6** **7. Og6 Цg8** **8. Oh7** и черните се предават, тъй като ендшпилът е безнадежден за тях. В тази комбинационна схватка интерес представляваше и ходът **5. b4!**, който (при други отговори на черните) щеше да доведе пак до спечелен за белите ендшпил.

А сега един пример от творчеството на младите:

В тази позиция от партията **В. Йотов—П. Чаков, Морско конче, 1986 г.** на ход са черните. Позицията им на пръв поглед буди опасения — заплашен е топът на „a8“, както и офицерът на „e2“. Как да се противодействува? Ето го отговорът: **1. . . T:e4!** Тази отлична жертва на качество е въстпленнието към интересуващата ни тема — разбиване на пешечното прикритие на царя, тъй като сега е отстранен неговият най-сигурен защитник — офицерът на „e4“. **2. d:e4 Of3** **3. h3 Dd7** **4. Цh2 Te8** **5. O:a5?** Задължително беше. **5. Dc2**. Сега белите бързо рухват: **5. . . g5** **6. Dc2 Te5!** **7. Dd3?** Белите вероятно недоглеждат красивия финал, но какво друго да играят? При **7. g4** решаваше изхода на борбата веднага: **7. . . h5!** Сега черните осъществяват неслучайно, но ефективна жертва на дама: **7. . . Д:h3!** **8. Ц:h3 g4** и белите се предават, тъй като на **9. Цh2** следва **9. . . Th5** и **10. . . Th1** мат, а при **9. Цh4** матът е незабавен — **9. . . Of6**.

Три примера, разбира се, са съвсем малко, за да развием даже в най-общи шрихи темата, за която говорим (ние ще продължим разглеждането и в следващия брой), но все пак можем да направим някои изводи.

Сравнявайки, например, позициите от последните партии с положението от партията Гелер—Портиш, установяваме, че има известни принципни различия. В първия пример преимущество на белите (Гелер) се установява даже от пръв поглед и от най-общи съображения, за които вече споменахме. Не беше така, обаче с втория и с третия примери, където първоначално се създаваше илюзията за динамично равновесие, а в третия пример — даже за положение, в което шансовете на белите са подобри.

Следователно: не винаги предпоставките за комбинация на тема „разрушаване на пешечното прикритие на черния цар“ ще бъдат очевидни, лесно откриваеми. За да не се пропусне добрия шанс — осъществяването на такава комбинация, е необходи-

мо да се притежава способността добре да се оценява позицията, да се чувствуват и най-малките й нюанси. Всичко това, както вече споменахме, не идва даром, а се получава в резултат на много работа, на интензивна практика. При комбинациите, които не завършват с мат, е нужно и добре да се изчислява, за да не се окаже, че сме пропуснали да видим силни защити на

съперника, които опровергават замисълът ни. В това отношение ви съветваме още веднъж да прочетете материала в рубриката „Комбинации“ от бр. 12/1988 година. А сега внимателно прочетете написаното в същата рубрика и в този брой.

(Продължава в бр. 2/89 г.)

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА ВНИМАНИЕТО, ПИОНЕРИ!

Както е известно на мнозина читатели, в бр. 8/1988 г. на „Шахматна мисъл“ редакцията извести на своите най-малки читатели—пионерите, че организира редовни тримесечни конкурси за тях. В първото такова състезание се включиха 117 пионери, като 48 от тях изпратиха верни отговори и получиха максималния брой точки в конкурса за III тримесечие — 11. Жребият определи следните носители на наградите — шахматна литература: Владимир Павлинов (Враца), Димитър Роев (Русе) Даниела Герчева (Русе) Руслан Корец (СССР), Росица Стефанова (Ве-

лико Търново), Сергей Гудков (СССР), Андрей Божидаров (София), Добрин Георгиев (Бургас), Цанка Йонкова (Габрово), Даниел Папаро (София).

Със специални награди-комплекти шахматна литература, редакцията награждава **ШАХМАТНИЯТ КРЪЖОК ОТ ГРАД СЕМИКАРАКОРСК (РОСТОВСКА ОБЛАСТ)** и **ШАХМАТНИЯ КРЪЖОК ОТ III „А“ И „Б“ КЛАС НА 52-ро УЧИЛИЩЕ В КИЕВ**

Благодарим ви за вниманието, драги пионери! Пожелаваме ви успехи в учението и в любимата шахматна игра!

РЕШЕНИЯ НА КОНКУРСНИТЕ ЗАДАНИЯ

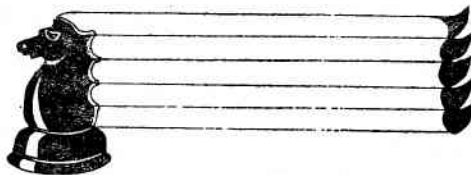
Задача № 1: До целта води само ходът 1. Да8! Другите възможности за създаване на бяла батарея: 1. Дсб? и 1. Де4? не успяват, поради 1. . .Цг1! Този ход няма ефект след 1. Да8, тъй като би последвало 2. Д:а1. За правилното решение на задачата се полагат 2 точки.

Задача № 2: Тук решава 1. Тс1! и черните са в цугцванг: тематичните отговори са 1. . .Ц:а1 2. Да3 и 1. . .Ц:с1 2. Дс3 със свързване на черния кон. При ход на последния е възможно както 2. Да3, така и 2. Дс3 (2 точки).

Задача № 3: 1. d8K! Цf8 2. h8K! и черните са в цугцванг — в зависимост от ходовете на конете им следват матовете 3. Ке6 или 3. Кg6 (3 точки).

Задача № 4: Решава 1. . .Ке4!! 2. O:d8 Кg3!! 3. Кс6 Кde2 и мат на следващия ход. Не спасява, разбира се, 2. Д:e4 d:e4 3. O:d8 Ке2 мат. По желание на мнозина

пионери даваме цялата партия между Мандолфо (бели) и Колиш, играна в Париж през 1859 г.: 1. e4 e5 2. Oc4 Kf6 3. Кс3 с6 4. d3 b5 5. Ob3 a5 6. a4 b4 7. Ка2? d5 8.e:d5c:d59. Kf3 Кс6 10. Де2 Og4 11. 0—0Oc5 12. Og5 h6 13. h3 h5 14. h:g4? h:g4 15. К:e5 Kd4 16. Де1 и се получава позицията, която бе зададена за решаване. Всички пионери, изпратили правилни отговори на № 4, получават по 4 точки.

ВЪПРОСИ И МНЕНИЯ НА ПИОНЕРИТЕ

Боян Данаилов (София) предлага конкурсите по тримесечия да бъдат с по-трудни задачи, за да се избегне ролята на жребия. Идеята е добра и тя се прилага в различни други състезания от този род, но целта на редакцията е да привлече като участници и любителите-пионери, които нямат високи разреди — т. е. — стремим се към масовост. Пионерите, които имат повече познания и възможности могат да се включат с успех и в другите редовни конкурси, които организира сп. „Шахматна мисъл“ — за решаване на задачите от рубриката „Композиция“, за решаване на шахматни комбинации (всяка година имаме по два традиционни такива конкурса). А да напомним, че през 1989 г. ще се състои и третият съвместен конкурс по решаване, организиран от в. „Септемврийче“ и сп. „Шахматна мисъл“.

Дечко Стоянов (Пловдив) и Марин Пенчев (Стара Загора) се интересуват какви книги могат да си купят от книжарниците, за да се научат по-добре да решават задачи и комбинации. За съжаление не можем да им предложим богат избор. През миналата година излезе от печат една малка книжка на ДИ „Медицина и физкултура“ — „Шахматни суперминиаюри“ от Крикор Хайрабедян и Николай Гарчев. Потърсете това полезно четиво в книжарниците във вашия град, дано все още са останали екземпляри. Редовно посещавайте и книжарниците за съветска литература, в които понякога се продават и книги по шахматна композиция.

Малко тъжно е писмото на **Владимир Павлинов (Враца)**, който ни съобщава, че в родния му град не се провеждат състезания за разредници, а се предпочитат само турнири, в които участвуват майстори и кандидат-майстори. „При това положение на нас — малките, ни е много трудно, чувствуваме се обидени и пренебрегнати, още повече, че и шахматния клуб в града ни няма редовно работно време. . . Единствената ни надежда засега са шахматните конкурси. . . „И така, позволяваме си да попитаме ръководителите и деятелите на шахмата от Враца: защо не обръщат достатъчно внимание на подрастващите?“

Редица наши читатели-участници в пионерския конкурс, предлагат списанието да публикува повече популярни материали, достъпни за най-малките. В такъв дух са писмата на **Ивелин Маринов (София)**, **Кръ-**

стан Бояджиев (Пловдив), **Васил Минчев (Бургас)**, **Даниела Герчева (Русе)**, **Петър Дренски (София)**, **Георги Георгиев (Бургас)**. Повдигнатият проблем е много важен той нееднократно е бил обсъждан от редколегиата на списанието. Ще се постареем да потърсим нови решения, които, поне отчасти, да задоволят потребностите на най-малките ни читатели.

Драгомир Савов (София) ни пише, че с помощта на баща си — инженер по професия, е успял да „реша“ всички конкурсни задания с компютър „Правец“ (младият ни читател не съобщава с каква програма). „При това положение аз не се боря за награда — отбелязва Драгомир — но ми беше много интересно дали компютърът ще се справи със задачите и останах много доволен, когато той реши даже най-сложната № 4“. Заданията от нашия конкурс бяха леки и очевидно по силата на „игровите програми“, с които сега разполагат много любители у нас. При по-сложни задачи и етюди, обаче, въпросните програми са безпомощни: нужни са специализирани такива. В нашия век на компютеризация и информация не е трудно да се „решат“ задачи, както с компютър, така и с помощта на библиотеката, в която бихте намерили книгата с интересоващите ни позиции. Но по-важното е човек сам да опита силите си, да провери събствената си квалификация, опит, бързина на мисълта. По този начин, драги пионери, вие ще придобиете качества, които ще ви бъдат нужни, полезни, не само в шахмата.

ОЖИВЛЕНИЕ ПО ВСИЧКИ ФРОНТОВЕ

● На 1 октомври 1993 г. започна II приятелска среща по кореспондентен шах между отборите на Украинска ССР и България. Да припомним, че първият двубой между съперниците се състоя преди 23 години и приключи със заслужен успех на украинските майстори, които са състезатели от световна класа.

Сега се играе на 25 дъски (по две партии). Нашият състав е: по реда на дъските) 1. мс Т. Тенев (СтЗ), 2. мс Я. Гелемеров (Пк), 3. мс В. Мечкаров (Сф), 4. мс Ил. Димитров (Сф), 5. мс Т. Кънчев (Севл), 6. мс В. Петров (ВТ), 7. кмс В. Косачки (Банкя), 8. мс Ч. Чанков (с. Крепча), 9. мс Г. Генчев (Чирпан), 10. кмс Хр. Христов (Вр), 11. мс Л. Първанов (Димгр), 12. кмс Сп. Спасов (София), 13. кмс Д. Герасимов (Сф), 14. мс Ив. Минков (Вт), 15. кмс Й. Пелов (Пд), 16. кмс Тончо Тенев (Вн), 17. кмс Г. Димовски (Сф), 18. кмс Д. Найденов (Сф), 19. кмс Д. Маринов (Яб), 20. кмс Н. Ботев (Гб), 21. мс Ст. Сергиев (Пк) — капитан на отбора, 22. кмс П. Пасев (Хс), 23. кмс Б. Атанасов (Гб), 24. кмс П. Влахов (Лч), 25. кмс Ив. Иванов (Пк).

● На 1 октомври 1988 г. започна и XXI финал за републиканско индивидуално първенство по кореспондентен шах. Участвуват 15 съперници, които по жребий получиха следните номера: 1. Ст. Ванков (Сл), 2. П. Тодоров (Бс), 3. Й. Калчев (Сф), 4. В. Петров (Рс), 5. Л. Фотев (Сл), 6.

Ив. Иванов (Шн), 7. Сп. Спасов (Сф), 8. Л. Първанов (Димгр), 9. К. Гогленов (Несебър), 10. П. Каменов (Бяла Сл), 11. Р. Рашев (Сл), 12. Г. Стрелков (Седногорие), 13. Й. Димитров (Сф), 14. Г. Кирилов (Костинброд), 15. Ив. Попов (Сл). Средният коефициент на турнира е 2196. Нормите за получаване на звания са: за майстор на спорта — 9.5 т, за кандидат-майстор — 5.5. Главен съдия на състезанието е Никола Бахаров.

● Финалът на I републиканско отборно първенство по кореспондентен шах ще започне чак на 1 януари, 1990 г, но дотогава ще се играят квалификации за това състезание — полуфиналите. Те са в „ход“ от 15 ноември 1988 г. Записаха се 19 състава, които са разделени в две полуфинални групи, както следва: **северна група** „Химик“ (Вр), Дунав (Рс), Лудогорец (Рз), Болшевик (Опака), Етър (ВТ), Росица (Севлиево), Стрела (с. Самоводене), Спартак (Вн), Машиностроител (Трявна); **южна група**: Искър (Сф), Пипин (Блгр), Рилски спортист (Сам), Металург (Пк), Тунджа (Яб), Бургас, Хасково, Темп (Сл), Сердика (Сф), Електрон (СтЗ). Всеки отбор е съставен от по 4 състезатели. Съставите, класирали се на първите 5 места в полуфиналите, ще добият право за участие във финала, за който вече стана дума. Нормите за звания: на I и II дъска — за мс 65% и за кмс 60%; на III и IV дъска — за мс 70% и за кмс 65%. Съдия — Никола Бахаров.

ИНТЕРЕСНА ПАРТИЯ

В редакцията ни често се получават писма на наши читатели-кореспондентни състезатели, които ни изпращат свои партии за публикуване. Благодарим за този интерес, макар че не можем да откликнем на всички желания — мястото в рубриката е ограничено и твърде много материали „чакат ред“. Все пак, този път ви предлагаме една интересна партия на известния наш майстор Илия Димитров — участник

в полуфиналния турнир за IV Световна купа по кореспондентен шах. Коментира победителят:

D 10 СЛАВЯНСКА ЗАЩИТА

Ил. Димитров П. Мараканов (ГДР)
1. d4 d5 2. c4 c6 3. Кс3 Кf6 4. Кf3 d:c4
5. a4 Oф5 6. e3 e6 7. O:c4 Oб4. Един от споконните варианти на този дебют.
8. 0—0 Kbd7 9. Ke2. Нов ход, с който се

неутрализира стремежът на черните да засилят контрола върху централния пункт „e4“. В практиката най-често се играе 9. Кh4, например: 9. . . 0—0 10. f3 Og6 11. e4 e5 — Бареев—Лутиков, Сочи, 1987 г. или 11. Цh1 e5 — Лпутян—Тукмаков, Свердловск, 1987 г. и в двата случая — с добра игра за черните. Твърде показателна е и партията Юсупов—Хюбнер, Тилбург, 1987 г., в която с пререждане на ходовете се стигна до същата позиция — черните успяват да се възползват максимално от положението на офицера на „b4“ и да организират контраигра на дамския фланг: 9. Кh4 Og6 10. К:g6 h:g6 11. f4 Kd5 12. Oh2 Да5 13. Де1 К5b6 14. Ob3 c5 с равни възможности. С маневрата Ке2—g3, осъществена в настоящата партия, белите поставят нови проблеми пред съперника, но разбира се само по-нататъшната проверка в практиката на това продължение ще даде основания за категоричната му оценка.

9. . . Де7. Черните преценяват, че след 9. . . 0—0 10. Kg3 Og6 11. Де2 с последващо e3—e4, Кf3—h4 и f2—f4 белите получават силна атака на царския фланг и затова подготвят рокада на другото крило. На 9. . . Дb6 белите биха могли да пожертвуват даже пешка: 10. a5! O:a5 11. Kg3 Og6. 12. Kh4 и 13. f4 със силна инициатива.

10. Kg3 Og6 11. Od3 0—0—0? Този ход, завършващ дебютното построение на черните, заслужава слаба оценка. Алтернативата 11. . . O:d3 12. Д:d3 0—0 13. e4 също е в полза на белите, но възможностите за защита на черните са по-големи. След хода в партията събитията се развиват почти форсирано.

12. a5 a6 13. e4 e5. Заплахата 14. Og6 принуждава черните да побързат с пробива в центъра.

14. Да4! Логичен завършек на стратегическия план, започнат с хода 9. Ке2. Сега белите имат възможност да осъществят редица тактически заплахи, от които най-очевидната е 15. O:a6!

14. . . e:d4. На 14. . . Kb8 ще последва 15. Oe3 e:d4 (иначе ще последва 16. d5!)

16. К:d4 със силна атака на белите. Не върви 16. . . К:e4?, поради 17. O:e4 O:e4 18. К:e4 Д:e4 19. Д:b4.

15. O:a6 Kb8. От заплахата Д:c6 черните имаха на разположение още три защити: 15. . . Цb8, 15. . . Дd6 и 15. . . O:e4, но нито една от тях не удовлетворява. Например: 15. . . Цb8 16. Of4 Цa7 17. O:b7 Ц:b7 18. К:d4 Тc8 19. К:c6 Т:c6 20. Дb5 Тb6 21. a:b6 К:b6 22. Да6 Цc6 23. Tfcl Oc5 24. b4 Та8 25. Т:c5 Д:c5 26. b:c5 Т:a6 27. Т:a6 с печалба.

16. Od3 The8 17. a6 b:a6 18. O:a6 Цd7. Не спасява 18. . . К:a6 19. Д:c6 Дс7 20. Д:a6 Дb7 21. Дс4 Цd7 22. Кf5! с неотразими заплахи.

19. Od3 Цс8. Малко по-упорито беше 19. . . Дс5.

20. Да8. Черните се предават. Няма защита срещу 21. Та7 и 22. Oa6, например: 20. . . Тd7 21. Oa6 Тb7 22. Of4 Od6 23. O:b7 Д:b7 24. O:d6 с пълен разгром.

(Продължава от стр. 18)

Конгресът утвърди новите носители на международни звания. Сред тях са и следните българи:

Международни гросмайстори:

1. Крум Георгиев
2. Валентин Луков

Международни майстори:

1. Александър Делчев
2. Владимир Димитров
3. Стоян Иванов
4. Иван Янакиев
5. Атанас Колев
6. Красимир Стефанов
7. Иван Масларов
8. Борислав Банчев (условно, ако на 1. 01. има рейтинг над 2350)
9. Вера Пейчева
10. Ружка Генова

Международни майстори по шахматна композиция:

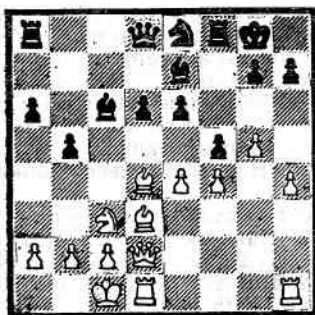
1. Венелин Алайков и Красимир Гандев.
- Международен съдия:** Гаичо Дулев (Севлиево).

Българската шахматна федерация беше представена на конгреса от нейния зам. председател Иван Филипов, от отговорния секретар Живко Кайкамджозов като президент на трета ФИДЕ зона и член на централния комитет на ФИДЕ и Андрей Малчев като член на квалификационната комисиция на ФИДЕ и делегат на БФШ. Обстоятелството, че конгресът се провеждаше по време на Олимпиадата в Солун даде възможност за широко общуване, опознаване и обмяна на опит с представители на участващите страни — дейтели и изтъкнати състезатели.

НОВА ПРАКТИКА

АЛЕКСАНДЪР КИПРОВ

I. СОФИЯ, 1988 г.

(В. Спасов—С. Николов, 42 реп. п-во)

1. e:f5!! Смела и оригинална жертва, която позволява на белите да активизират фигурите си за атака срещу неприятелския цар.

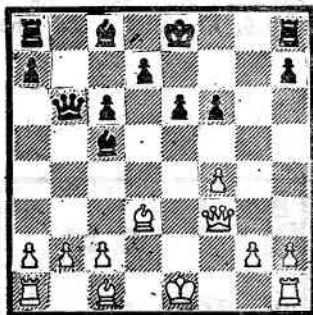
1. . . b4. На 1. . . e:f5 беше неприятно 2. Kd5, но и след хода в партията белият кон по околел път пак достига до полето „d5“.

2. Ka4 e:f5 3. Kb6 Tb8 4. Qc4! Принуждава черният цар да стъпи на големия диагонал „a1—h8, където попада под рентгеновото действие на белия Od4 и това изиграва фатална роля за изхода на партията.

4. . . Ch8 5. Kd5 Kc7. Обяснимо е желанието на черните да сменят белия кон, който парализира играта им, но времахването му не донася очакваното облекчение.

6. K:e7! Д:e7 7. h5! Изведнъж се оказва, че положението на белите е безнадежно.

7. . . d5 8. h6! d:c4 9. h:g7 Cg8 10. Dh2! Черните се предават.

1. . . D:b2. Черните осуетяват плана на противника си, но попадат под ударите на матова комбинация.

2. Dh5 Cd8 3. D:c5!! Идеята на тази комбинация е известна още от безсмъртната партия Андерсен—Кизерицки, Лондон, 1851 г.

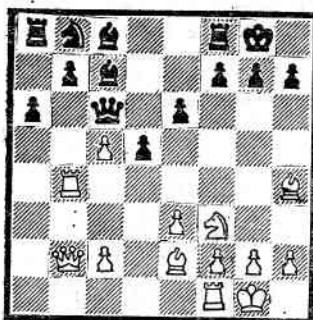
3. . . D:a1 4. Cf2 D:h1. Не спасява и 4. . . D:a2, поради 5. Oa5 Ce8 6. Ob4 Cd8 7. De7 Cc7 8. Od6 Cb7 9. D:f6 Tg8 10. Ta1 T:g2 11. Cf1! (Ако 11. C:g2, то 11. . . Dd5) Tg6 12. Dd4! Dd5 13. Tb1 и белите печелят.

5. Oa5 Ce8 6. Ob4 Cd8. Или 6. . . Cf7 7. De7 Cg8 8. Df8 мат.

7. De7 Cc7 8. Oa5.

Черните се предават. На 8. . . Cb8 следва 9. Dd6 Cb7 10. Db4 мат.

III. ЛИОН, 1988 г.

II. КАОРЛЕ, 1988 г.

(виж диаграмата)

(Пиери—Криспи)

1. Od2! Белите имат намерение да направят голяма рокада и след това да проведат атака срещу неприятелския цар.

(Гашон—Дени)

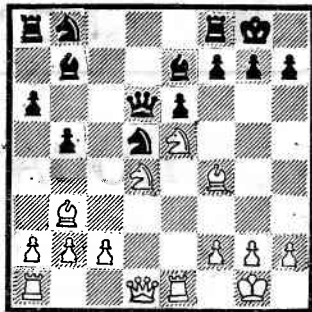
1. Д:g7!! Гръм от ясно небе! Приемането на жертвата е задължително, след което черният цар излиза на открито и получава мат в няколко хода.

1. . . Ц:g7 2. Тg4 Цh6. Или 2. . . Цh8 3. Of6 мат.

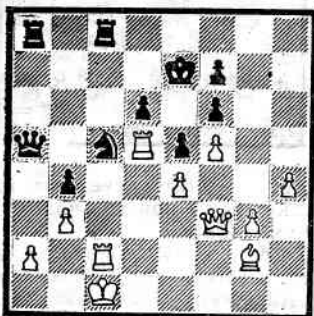
3. Of6. Непосредствената заплаха е 4. Og7 Цh5 5. Тg5 мат.

3. . . Od8 4. Og7 Цh5 5. Тg5!! Нова изненада. Въпреки взетите от черните мерки, белите жертвуват и топа си, за да блокират полето „g5“, след което дават форсиран мат.

5. . . O:g5 6. Ке5 Цh4 7. g3 Цh3 8. Og4 мат.

IV. САРАЕВО, 1988 г.

(Марианович—Кожул)

1. . . Д:a2!! Красива жертва на дама, която развива защитната преграда около белия цар.

2. Т:a2. Белите са принудени да приемат жертвата, понеже другата алтернатива 2. Цd2 К:b3 е съвсем непривлекателна.

2. . . Кd3 3. Цd2. Веднага губи 3. Цb1, поради 3. . . Тc1 мат.

3. . . Т:a2 4. Цe3. Не върви 4. Ц:d3 поради 4. . . Тc3 мат.

4. Ке1 5. Де2. Белите са съгласни да върнат дамата, но и това не ги спасява.

5. . . К:g2 6. Цf2 Тcc2! Много силен ход, който сломява напълно съпротивата.

7. Д:c2 Т:c2 8. Цf3 Ке1.

Белите се предават.

IV. БЕРЛИН, 1987 г.

(виж диаграмата)

(Валдман—Далас)

1. Kg6!! Изненадващ ход, който предизвиква интересни усложнения.

1. . . К:f4. На 1. . . Дb6 белите бяха подготвили продължението 2. К:f8 К:f4 3. Кf:e6! К:g2 (Ако 3. . . К:e6, то 4. Т:e6 и черните са безсилни срещу заплашващия ги открит шах) 4. Кg5 К:e1 5. Дh5 със специална за белите позиция.

2. Кf5!! Нов великолепен комбинационен удар.

2. . . Ке2. Останалите отговори губят още по-бързо. Например: 1. 2. . . Д:d1 3. К:e7 мат или 11. 2. . . e:f5 3. К:e7 и 4. К:f5.

3. Т:e2 Д:d1 4. Т:d1 h:g6. Или 4. . . e:f5 5. Ке:7 и 6. К:f5.

5. К:e7 Цh7. Черните запазиха материалното равенство, но царят им попадна в неизгодна позиция и това решава бързо изхода на борбата.

6. Тd3 Цh6 7. f4! Цh5 8. c3! Включва се белият офицер в атаката.

8. . . Та7 9. Od1 Of3 10. Т:f3 Цg4 11. Те5 Тd7 12. Тg5 Цh4 13. Тh3 мат.

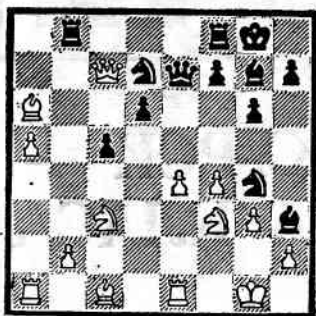
ОТНОСНО XI КОНКУРС

По молба на редица наши читатели от чужбина, срокът за решаване на комбинациите от XI международен конкурс (бр. 11/1988 г.) се удължава до 1 април, 1989 г. Редакцията известява на същите читатели, че закъсненията при получаването на „Шахматна мисъл“ в чужбина не са по наша вина.

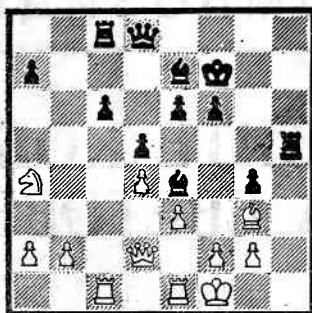

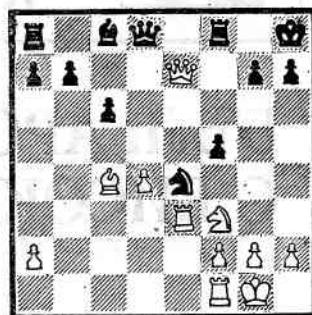
ЗА САМОСТОЯТЕЛНО РЕШАВАНЕ

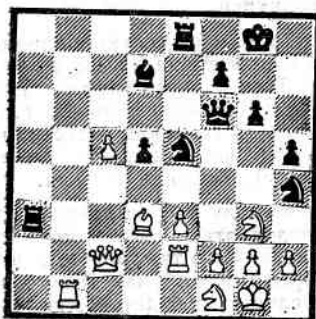
№ 1. Черните на ход печелят

№ 2. Черните на ход печелят

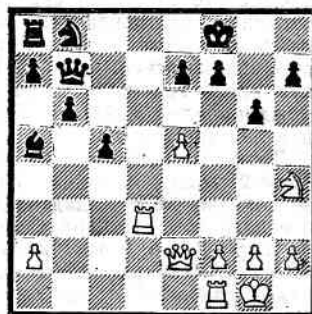
№ 3. Белите на ход печелят

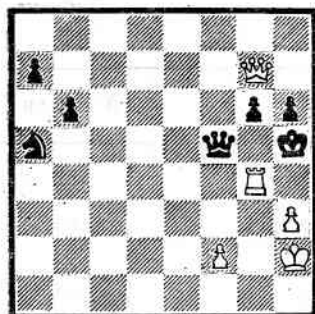
№ 4. Черните на ход печелят

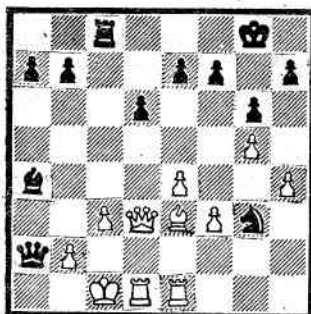
№ 5. Белите на ход печелят

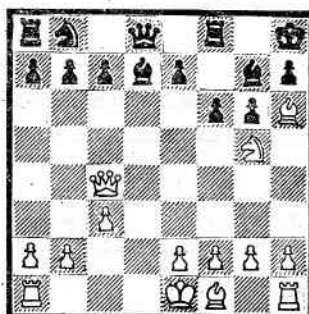
№ 6. Белите на ход печелят

№ 7. Белите на ход печелят

№ 8. Черните на ход печелят

№ 9. Белите на ход печелят

Решенията — на стр. 6

БЪЛГАРСКИТЕ КОНКУРСИ — С ВИСОКА СВЕТОВНА КЛАСА

ВЕНЕЛИН АЛАЙКОВ

На българските композитори е известно, че от 1956 г. започнаха да се издават албуми на ФИДЕ с избрани шахматни задачи и етюди за всеки изтекъл тригодишен период. Тези албуми, след специален подбор, включват най-добрите произведения на проблемистите от целия свят и служат като основа за присъждане на звания по шахматна композиция. Към притежателите на тези звания освен Петко А. Петков — международен гротмайстор, се включиха като международни майстори Венелин Алайков и Красимир Гандев.

Досега са издадени 9 албума на ФИДЕ за общо 27 годишен период. Това обстоятелство показва, че е създадена добра традиция и е изградена солидна система за оценяване творчеството и постиженията на проблемистите. Разбира се, все още са налице и някои слабости, от които искаме да отбележим закъснението при отпечатването на албумите.

Албумите на ФИДЕ действително представяват преглед на най-добрите постижения на шахматната композиция. Те дават съвършено ясна представа за състоянието и

в отделните страни. В следващите редове искаме на основата на наскоро излезлия ФИДЕ-Албум (1980—1982 г.) да извършим анализ и направим някои изводи по отношение нивото на задачите, публикувани в шахматните издания и класата на провежданите в тях конкурси.

В споменатия албум са селектирани всичко 1083 задачи и етюди на 338 автори от 30 държави. Тези произведения са били публикувани през периода 1980—82 г. в общо 127 издания — списания и вестници на 26 страни от три континента — Европа (с най-голям брой), Америка и Азия.

В таблиците по-долу сме направили подреждане на изданията, в зависимост от броя на публикуваните в тях творби, които са селектирани в албума. При това двете таблици следва да бъдат разгледани самостоятелно, тъй като първата от тях се отнася за списания, които са специализирани само за задачи и етюди, а втората — за издания, които третират тематиката на практическия шах, но имат и рубрики по композиция.

Таблица 1

За специализирани издания

№	Наименование на изданието	държава	брой задачи
1.	Проблемист	Англия	82
2.	Ди швалбе	ФРГ	74
3.	Мат	Югославия	63
4—5.	Проблемблад	Холандия	56
4—5.	Фееншах	ФРГ	56
6.	Тем 64	Франция	44
7.	Канадиан чес шат	Канада	12
8—9.	Диаграм	Франция	11
8—9.	Синфония скакистика	Италия	11
10.	Рокада	ФРГ	10
	и т. н.		

Сравнението на двете таблици показва, че специализираните издания имат предимство по отношение броя на селектираните от тях задачи. И това е напълно естествено, като се има предвид, че в техните страници се публикуват много повече оригинали в сравнение с втория вид издания. От таблица 1 е видно, че особено се открояват първите шест списания, от които са всичко 375 от произведенията на албума или около 35% от общия брой. Тези данни са потвърждение за отдавна утвърдения авторитет на въпросните издания и за класата на техните конкурси по съставяне. Тук може да се постави и въпросът за българското участие в тези конкурси. Статистиката показва, че от селектираните в албума 375 произведения, български са 35 или приблизително 10% от общия брой! Следователно, българските проблемисти много успешно участвуват в най-реномираните световни шахматни издания. Тези резултати могат да се оценят по-добре, ако стане известно, че в конкурсите на „Проблемист“, „Ди Швалбе“, „Мат“, „Проблемблад“, „Фееншах“ и „Тем 64“ за периода 80—82 г. са участвували над 1000 известни шахматни композитори от 34 държави. Справедливо ще бъде да се даде разпределението на българските задачи в тези издания по автори: П. А. Петков — 16, В. Алайков — 10, К. Гандев — 8 и Вл. Забунов — 1.

Още по-голям интерес за нас представлява втората таблица, в която подреждането е направено по издания за практически шахмат, които имат и рубрики по композиция. Видно е най-голямото участие в албума на произведения, публикувани в

„Шахматы в СССР“. Това е напълно естествено, като се има предвид високата класа на съветските проблемисти и масовостта и популярността, на които се радва композицията в СССР. Нормално е и второто място на списанието от ФРГ — „Шах-ехо“, което от дълги години поддържа реномирана рубрика по композиция, а през периода на последния албум — 1980—1982 г., излизаше и в 24 книжки годишно, публикувайки два пъти повече задачи, отколкото „Шахматна мисъл“.

На трето място в тази класация е българското списание „Шахматна мисъл“, което участвува в албума с 34 публикувани в него задачи. Това очевидно е много показателен факт за нивото на отпечатваните задачи и на провежданите конкурси в списанието. При това разликата в броя на произведенията в „Шахматна мисъл“ и на класираните преди него издания не е особено голяма. А имената на изданията, които са наредени след нашето — съветските (без „Шахматы в СССР“), тези на всички социалистически страни, на Израел, Швейцария и др., също дават добра представа и потвърждават направената по-горе констатация.

Този факт е колкото забележителен и радостен, толкова и задължаващ. Необходимо е редакцията да полага още по-големи усилия, за да утвърждава и повишава качеството и реномето на конкурсите си!

С това приключваме нашия преглед, който бе насочен само в едно направление и не изчерпва всичко, което може да се анализира и оцени от албума на ФИДЕ за периода 1980—1982 г.

Таблица 2

За издания, които имат рубрика по композиция

№	Наименование на изданието	държава	брой задачи
1.	Шахматы в СССР	СССР	59
2.	Шах-ехо	ФРГ	46
3.	Шахматна мисъл	България	34
4.	64	СССР	28
5.	Магяр Шакелет	Унгария	25
6.	Шахмат	Израел	19
7.	Шах	ГДР	18
8.	Ревиста Романа да шах	Румъния	16
9—10.	Шахматы (Рига)	СССР	14
9—10.	Ероп ешек	Франция	14
11—12.	Шахове умение	Чехословакия	13
11—12.	Швейцарише шахцйтунг	Швейцария	13
13.	Шахи	Полша	11
14—15.	Шакенд Недерланд	Холандия	7
14—15.	Хлас люду	Чехословакия	7
	и т. н.		

ДВУХОДОВКИ — 1987

В конкурса на списанието за 1987 г. участваха 30 двуходовки на 22 автори от СССР, Румъния, Англия, Холандия и България. От тях отпадат две задачи № 74 (публикувана на друго място) и № 99 — с второ решение. Оценявам равнището на конкурса като добро.

I премия: № 14 на Димитър Манев (Шумен). Това е най-оригиналната задача в конкурса. Осъществена е „Антибристолска тема“, като заплахите от опитите стават матове в действителната игра. Отлично допълват съдържанието на произведението и втората тройка опити, чиито опровержения стават защити на черните в решението. Опити 1. Oc4? Td3!, 1. Od5? Tb4!, 1. Oe6? Tb1! и 1. Thg2? Og4! 1. Tgg2? c1Д! 1. Да8? g5! Решение 1. Oh7! цугванг, 1. . . Og4 2. Tf1, 1. . . c1Д 2. Th3, 1. . . g5 2. Oe4. Ако 1. . . T~, то 2. Df7.

II премия: № 1 на Векелин Алайков (София). Черно-бели прикривания в съчетание с бяло-черен „Пикебиш“. Задачата е композирана върху една от най-новите идеи на гротмайстор П. А. Петков. За съжаление изпълнението не е достатъчно прецизно. Опити 1. Od6? Tg8! 1. Thg5? d6! и 1. Kg2? Tg5! Решение 1. c3! (2. Te5), 1. . . d6 2. Де6, 1. . . Tg5, 2. fg5, 1. . . Oc3 2. Kc3.

III премия: № 86 на Виржил Нестореску (Румъния). Много добро изпълнение на бяла корекция и черен „Гримшоу“. За съжаление, тази тематика е вече добре позната и това не ми позволява да класирам

задачата на по-предно място. Опити 1. Kb5 (с6)? Te5! 1. Kf5? Oe5! 1. Kc2? Te5 2. Kf4, но 1. . . Kba2!, 1. Ke2? Te5 2. Kef4, то 1. . . Kca2! Решение 1. . . Ke6! (2. Dc3), 1. . . Te5 2. Kef4, 1. . . Oe5 2. Dh7, 1. . . Kca2 2. Oe2, 1. . . Kba2 2. Oc2.

I—II почетен отзив: № 73 на Николай Димитров (Варна). Красиво изпълнение на тема A2 от третото световно първенство по шахматна композиция. Характерен момент е антидуалният ефект в защитните ходове на черните.

I—II почетен отзив: № 121 на Владимир Забунов (Варна). Многобройните тематични опити и решението формират „Бели комбинации“ и „Аргуелес“.

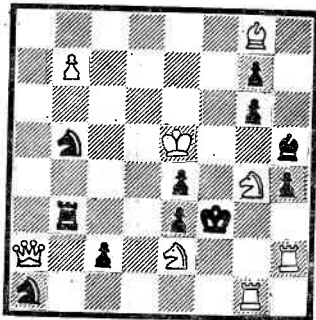
III почетен отзив: № 109 на Красимир Гандев (София). Елегантна и красива задача в класически стил с „Черна корекция“ и „Новотни“.

IV почетен отзив: № 151 на Николай Димитров (Варна). Позната тема „Бели комбинации“ е изпълнена прецизно.

Похвални отзиви (наравно): № 13 на И. Суворов (СССР), № 26 на В. Хоек (Холандия), № 38 на В. Забунов, № 50 на Р. Усманов (СССР), № 52 на С. Ковалев (СССР), № 97 на И. Кисис (СССР), № 98 на Н. Надеждин (СССР), № 110 на В. Забунов и № 122 на А. Малишев (СССР).

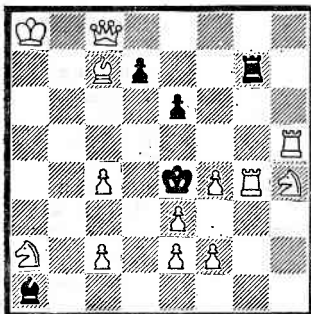
Съдия на конкурса:
СТИЛИЯН КРЪСТЕВ (Плевен)

I премия
Д. Манев (Шн)

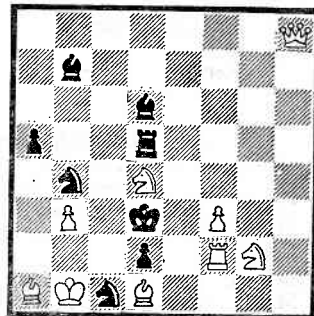
Мат в 2 хода

II премия
В. Алайков (Сф)

Мат в 2 хода

III премия
В. Нестореску (Рум)

Мат в 2 хода

РЕШЕНИЯ — 1-3/1988

ОРТОДОКСНИ ЗАДАЧИ

№ 1. 1. Kf4 № 2. 1. Dg8 № 3. 1. Oa7 № 4. 1. Df8 № 5. 1. Oe3 със запл. (1. . . Kd3) 2. Od4 Kb2 3. Ob2, 1. . . Kb3 2. Tc1 Kc1 3. Od4; 2. . . Цб2 3. Kc4, 1. . . Ке6 2. Kc4 Цб1 3. Tc1, дуал 2. Of2 (Og1) K~ 3. Od4. № 6. 1. Ke3 (2. Kc2, 2. Kf5), 1. . . Tgg2 2. Kd2 (3. Kб3 3. Kf3) 2. . . Td2 3. Dd5, 2. . . e4 3. Of6. № 7. 1. Dg7 (2. Kf4~ 3. Ke2 Ke2 4. Ke2), 1. . . Tf6 2. Dg5 Tf4 3. bc dc 4. Dd8, 1. . . Of6 2. Dh6 Og5 3. Ob4 cb 4. Dб6, 1. . . c3 2. Td3 ed 3. Oe3 Ce4 4. Dg4. Дуали: в заплахата и във варианта: 1. . . Of6 — 2. Dg4~ 3. Oc3 bc 4. Dd1 **BP** 1. Dd8 № 8. 1. a8D Цс7 2. Kd5 Цд7 3. Да7 Цс6 4. Дс7 Цд5 5. fe Oe4 6. c4 Дс7 7. Dd7. № 17. 1. Да8 № 18. 1. Oa3 № 19. 1. f4 № 20. 1. Oe2 (2. Tb5 cb 3. Та6), 1. . . Od3 2. Oe5~ 3. Oc7, 1. . . Td3 2. Tf7~ 3. Та7, № 21. 1. Та4 (2. Td4 ed 3. Dd4), 1. . . Of6 2. Dh7~ 3. Де4, 1. . . Tf6 2. Dg5~ 3. Td4, 2. . . Tf5 3. Dd8, 1. . . f6 2. Dg6~ 3. Де4, 2. . . f5 3. Де6. № 22. 1. Ke4 (2. Да6 Oa7 3. Kd6 и 4. Dб7), 1. . . Tcd2. 2. Kc3 Oa7 3. Дс7 Ob8 4. Дс6 Ца7 5. Kб5, 3. . . Ob6 4. Дс8 Ца7 5. Kб5, 3. . . Ka4 4. Kб5 Ob8 5. Дс6, 4. . . Ob6 5. Дс8, 1. . . Tfd2 2. Kf6 Ka4 3. Да6 Oa7 4. Дс6 Цб8 5. Kd7, 1. . . Oc7 2. Дс7 Tcd2 3. Kc3 Ob1 4. Kб5 Of5 5. Да7, 2. . . Tfd2 3. Kf6 Tf2 4. Kd7 Tf8 5. Kб6, 4. . . Ka4 5. Dб8. № 23. 1. Цh4 Od1 2. Ke3 Kf3 3. Цg3 Oe2 4. Цf2 Kd4 5. Kc2 Kef5 6. Kd4 Kd4 7. Це3, 1. . . Og6 2. Kb4 Цб5 3. Цg5 Ob1 4. Цf6 Kg8 5. Цg7 Ke7 6. Цf6. № 24. 1. . . c5 2. d5 Цd6 3. Kf6 Ke7 4. Oc7, 3. . . Ce5 4. Oc3 Цd6 5. Od2 Цe7 6. Of4. № 33. 1. Od7 № 34. 1. Tf4 № 35. 1. Ob6 № 36. 1. Да4 № 37. 1. e6 № 38. 1. 1. Dd3 (2. Да3 Цс4 3. d3, 2. . . Tb4 3. Dб4), 1. . . Tb3 2. Od7 Tb5 3. Dб5, 1. . . Ob3 2. Dd7 Od5 3. Td5. № 39. 1. Kg5 (2. Kf7) 1. . . Цg5 2. Ke4 Цh6 3. Kg5 Цg5 4. Oe7 Цh6 5. Og5 Цg5 6. Де7 Цh6 7. Dh4. № 40. 1. Цg1 f2 2. Цf1 Th8 3. a8O Te8 4. Та1 Tc8 5. Та3 Te8 6. c4, 1. . . Th8 2. Та2 Td8 3. Та1 Та8 4. c4 f2 5. Цf1.

Класиране на решавачите за I тримесечие: 1—2. Кирил Желязков (София) и А.Ю. Студеняк (СССР) — по 77 т., 3. Георги Делирадев (Панагюрище) — 62 т. По-нататък следват Илия Цирков (с. Орехово), д-р Васил Йонков (Габрово), В. М. Петрич (СССР), Красимир Сотиров (Ел. Пелин), Емил Радев (с. Преславци), Свилен Стоянов (Шумен), И. А. Брюханов (СССР), Здравко Ангелов (Кюстендил), Росен Иванов (Н. Пазар), Станислав Кирилов (СССР,

В. А. Кабал (СССР), В. Я. и М. В. Разумееви (СССР), д-р. Цимитър Желязков (Елхово), А. Н. Торошин (СССР), Е. П. Бутев (СССР), Станислав Турлей (Полша) и други.

ХЕТЕРОДОКСНИ ЗАДАЧИ

№ 9. а) 1. Дс6 K7b5 2. Цс5 Od6 б) 1. Dd6 K7e6 2. Це5 Tc5 № 10. 1. 1. Oc2 Kh5 2. Og6 Kf6 II. 1. Og3 Oa4 2. Oc7 Oc6 № 11. I. 1. Ce4 Ke6 2. Ogr Ke5 3. Td5 Te2 II. 1. Цf4 Kf6 2. Od7 Kf5 3. g5 Tf2 **BP** 1. g5 Kf6 2. Od7 Kf5 3. Цf4 Tf2. № 12. а) 1. Od4 e6 2. Oa7 Oa7 3. Tc8 Td7 **BP**: 1. Tc8 ef 2. Цd8 f7 3. Tcc7 f8Д б) 1. Td4 a5 2. Tdd8 Td8 3. Ob7 Ob6 **BP** 1. Oc5 ba6 2. Цс6 c5 3. Tc7 Td6. № 13. 1. Ke4 (2. Kc5 Цс3 3. Ke6 Цd3 4. Kf4 Of4), 1. . . Tc3 2. Te5 Tc4 3. Kc5 Цс3 4. Te3 Oe3, 1. . . Да2 2. Tb2 Дс4 3. Kb4 ab 4. Td2 Od2. № 25. 1. 0—0—0 Oe5 2. Td7 Tb8 б) 1. 0—0 Th3 2. Tf7 Th8 № 26. I. 1. Kc4 Dg4 2. Цd3 0—0 II. 1. Kc3 Df5 2. Цd4 Td1 № 27. 1. Цf4 Oa7 2. Te4 Oe3 3. Це5 Oh6 4. Kf4 Цb7 5. Of5 Цс6 6. e6 Og7 № 28. 1. Kh4 със запл. 2. Де5 Д/О/e5 3. Tg3 Д/О/g3, 1. . . gh4 2. Tg3 hg3 3. Df2 gf2, 1. . . Dh4 2. Tg3 Dd3 3. Df2 Df2, 1. . . Dh5 2. Dg5 Dg5 3. Tg3 Dg3, 1. . . Да8 2. Kg2 Dg2 3. Df2 Df2, 1. . . Kd4 2. Tc3 bc 3. Od2 cd2, 1. . . e4 2. Tg3 Og3 3. Df2 Of2, 1. . . Oc2 2. Dd3 Od3 3. Od2 cd2, 1. . . Tf7 2. Tb4~ 3. Od2 cd2. № 29. 1. Tb4 (2. Та6 c6 3. Df7 Цd6 4. Df8 Цd5 5. Kc3 Kc3), 1. . . Dh5 2. Tf6. c6 3. Oe6 Цd6 4. Og4 Цd5 5. Of3 Df3, 1. . . Kc2 2. Tg6 c6 3. Kf6 Цd6 4. Kg4 Цd5 5. Ke3 Ke3 **BP** 1. Tf6 (1. Tg6) c6 2. Ob6 и 3. Tc5 Цd4 4. Td5 Цd5 5. Kc3 Kc3, ако 2. . . Kб3 (Kc2), то 3. Td4 Kd4 4. Kc3 Kc3. № 30. 1. Od4 Ца6 2. Tb6 Ца7 3. Tb2 Ца6 4. Dh6 Ца5 5. Dб6 Ца4 6. Og7 Ца3 7. Of8 Tf8 8. Да7 Цб2 9. Tb4 Цс3 10. Kd5 Цd3 11. Dh7 Tf5 12. Dh3 Tf3 13. Df1 Tf1 **BP** след 1. Te7 Ца6 2. Та1 Цб6 3. Od4 Цс6 4. Та8 Цd6 5. T8a7 Цс6 6. Де8 Цd6 7. Te1 h5 8. Og1 h4 9. Ce2 h3 10. Dg6 Ce5 11. Цf1 Цf4 12. Та4 Цf3 13. Dg2 hg. № 41. I. 1. Tc6 Of2 2. Tc2 Kc3 II. 1. Td5 Oe3 2. Td3 Kd4 № 42. I. 1. Oe4 Oe4 2. Ce4 Та4 II. 1. Oe5 Oe5 2. Ce5 Kg6 № 43. I. 1. Od8 Og7 2. Kcb3 Kd3 II. 1. Tg2 Te3 2. Kba3 Kc6 № 44. I. 1. Де5 Цh7 2. Od5 Цg6 3. Kd3 Kd2 II. 1. Дс6 Цg7 2. Oe6 Цf6 3. Цd5 Kc3 **BP**. 1. Dd5 Цg7 2. Kd3 Цf6 3. Og8 Kd2. Задачата е отпечатана погрешно с огледалния си образ. № 45. 1. Kbd5 (2. Dd3 Od3) 1. . . Kd5 2. Дс3 Kc3, 1. . . Oe2 2. Дс1

Tc1, 1. . . Tb6 (Db6, De5, g1) 2. Db2 Db2. Задачата е публикувана и в „Мат“, бр. 5—6/87 г. Същата отпада от нашия конкурс за съставяне. № 46. 1. Dd2 (2. Te3 Цf4 3. Td3 Ce5 4. Td5 cd 5. Dd4 Od4) 1. . . Oc3 2. Te7 Цf6 3. Td7 Ce5 4. Td5 cd 5. Dd4, 1. . . Tg3 2. Of6 Цf5 3. Oe7 Ce5 4. Dd5 cd 5. Od6 cd.

Класиране на решавачите за I тримесечие: 1. В. М. Петрич (СССР) — 54 т., 2. А. Ю. Студеняк (СССР) — 49 т., 3. Кирил Желязков (София) — 48 т., 4. Илия Цирков (с. Орехово) — 43 т. По-нататък следват: М. Равинш (СССР), Красимир Сотиров (г. Е. Пелин), М. А. Коноков (СССР), Здравко Ангелов (Кюстендил), Юрис Грудулис (СССР), В. А. Кабал (СССР), Иван Брюханов (СССР), В. Г. Кузнецов (СССР), Б. Н. Гресеров (СССР), инж. Тошко Тошев (София), д-р Д. Желязков (Елхово), В. Г. Солодников (СССР), Е. П. Бутев (СССР) и други.

ФЕЕРИЧНИ ЗАДАЧИ

№ 14. 1. Tb2 щц, 1. . . Dd7 2. Og3 Dd1, 1. . . Цс4 2. g3 Dh1, 1. . . cb 2. e7 Of7. № 15. I. 1. ed5 (Th1) Цd5 (d7) 2. e1D Tel (Dd8), II. 1. e15 (Th1) Цf5 (f7) 2. e1O Tel (Of8).

№ 16. а) 1. c5 ed3 (d7) 2. d6 fe3 (e7), б) 1. b6 fe3 (e7) 2. e5 ed3 (d7). **Нерешаема** и в двете позиции след 3. Цg3 (g2) и няма мат. № 31. 1. 1. c8Д 2. D8f5 3. Дс2 Oc2 II. 1. c8Т 2. Та8 3. Та3 Об3 III. 1. c8O 2. Of5 3. Ке2 Oe2 IV. 1. c8К 2. Kb6 3. Ка4 Oa4. № 32. 1. 1. Kb8 Тс4 (Та8) 2. Kd7 (Of1) Те7 (Kb8) II. 1. Oe8 Тс1 (Th8) 2. Od7 (Of1) Те1 (Of8). № 47. 1—5. c8O 6. Og4 7. Od1 8—12. f8K 13. Ке6 14. Kf4 15. Ке2 16—20. f8K 21. Ке6 22. K6d4 23. Кс2 24—28. b8Д 29. Dg3 Dg3 пат. Задачата е отпечатана погрешно с огледалния си образ. № 48. 1. Th5 със запл. 2. ed6 e5 3. Те5 (e7), 1. . . c3 2. Деб (e7) Ке6 (Dd1) 3. Dб3, 1. . . e3 2. Дсб (e7) Ке6 (Dd1) 3. Dh1, 1. . . Th3 2. Dd6 (d7) Kd6 (Dd1) 3. Dd4.

Класиране на решавачите за I тримесечие: 1—2. Кирил Желязков (София) и А. Ю. Студеняк (СССР) — по 26 т., 3. М. Равинш (СССР) — 24 т. По-нататък следват Иван Брюханов (СССР), Красимир Сотиров (г. Е. Пелин), М. А. Коноков (СССР), В. М. Петрич (СССР), Здравко Ангелов (Кюстендил), Б. Н. Гресеров (СССР), В. А. Кабал (СССР), Юрис Грудулис (СССР), инж. Тошко Тошев (София), В. Г. Кузнецов (СССР), Илия Цирков (с. Орехово), Е. П. Бутев (СССР), В. Г. Солодников (СССР), д-р Д. Желязков (Елхово) и други.

КОНКУРСИТЕ ПРЕЗ 1989 Г.

1. ПО СЪСТАВЯНЕ

Редакцията обявява международни конкурси по съставяне през 1989 г. в следните раздели:

1. **ДВУХОДОВКИ** — съдия Красимир Гандев
2. **ТРИХОДОВКИ** — съдия Димитър Манев
3. **МНОГОХОДОВКИ** — съдия д-р Иван Игнатиев
4. **ЕТЮДИ** — съдия Петко Петков
5. **ПОМОЩНИ МАТОВЕ** — съдия инж. Николай Димитров
6. **ОБРАТНИ МАТОВЕ** — съдия Стилиян Кръстев

7. **ФЕЕРИЧНИ ЗАДАЧИ** (а. Максимумери, серийни и рефлексни; б. Цирце. И в двете разновидности участвуват задачи без феерични фигури) — съдия инж. Венелин Алайков.

2. ПО РЕШАВАНЕ

Ще се проведат три самостоятелни конкурса: за ортодоксни, неортодоксни и феерични задачи — по тримесечия и за годината.

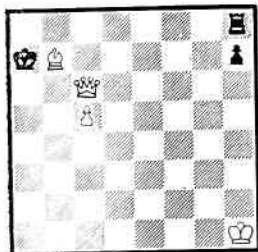
АВТОРСКИ КОРЕКЦИИ

В. Алайков коригира своя обратен мат в 5 хода бр. 2/1987 г., № 24 както следва: бели: Цf2, Dg7, Tb5, Te5, Oc8, Ke8, Kb6, пп d2, g4 (9); черни: Ce4, Tg1, Tg3, Oh1, Oh4, Ke1, пп a5, c2, d3, d4, f3, f7, g2, h2 (14). Решение: 1. Кс7 (2. Ob7 Цf4 3. Kd5 Цс4 4. Kb4 Цf4 5. Kd3 Kd3), 1. . . f6 2. Де7 Цf4 3. Ке6 Ce4 4. Kg5 Цf4 5. Kh3 Th3, 1. . . Of6 2. Dh7 Цf4 3. Те5 Ce4 4. Ted5 Цf4 5. Td4 Od4, 1. . . Цf4 2. Kd5 Цс4 3. Ob7~ 4. Kb4 Цf4 5. Kd3 Kd3.

И. А. Петков коригира № 16/1988 г., както следва: бели: Цh7, Та2, Tg1, пешки: a3, d2, e4, f5, g6; черни: Цh2, Да7, Та5, Та6, пешки: c7, d3, e3, h3. Помощен мат в 2 хода, цирце; б) c7—b7. Решения: а) 1. c5! ed3 (pd7) 2. d6 d:e3 (pe7), б) 1. b6! de3 (pe7) 2. e5 ed3.

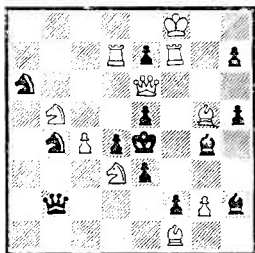
П. А. Петков коригира № 110/1988 г.: бели: Цh1, Dd1, Td5, Tf3, Ob7, Кс7, Kf1, пешки: f5, g5; черни: Ce4, Oa8, пешки: c4, f2, f6, f7, h3, h5. Обратен мат в 5 хода: 1. Kb5! — цугцванг. 1. . . c3 2. Td2! O:b7 3. Те2 Цf3 4. Те4 Ce4 5. Dd3 Цd3, 1. . . h4 2. Td6! Ob7 3. Те6! fe6 4. Dd4 Цf3 5. Dg4 Цg4 1. . . fg5 2. Дс2! Цf3 3. Td4 Ob7 4. Tf4! g4 5. Де2 Ce2, 1. . . Ob7 2. Dd4 Цf3 3. Dd1 Ce4 4. Де2 Цd5 5. Дс4 Цс4.

№ 1. А. Билевски
СССР

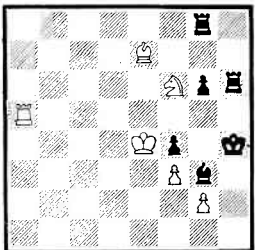
Мат в 2 хода

№ 3. В. Алайков
София

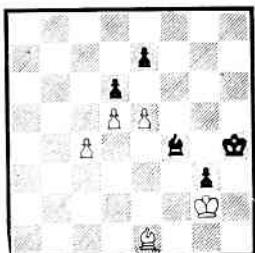
Мат в 2 хода

№ 5. В. Георгиев
София

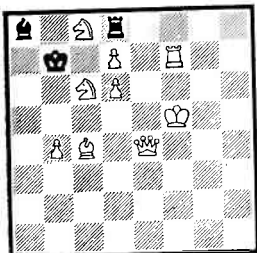
Мат в 4 хода

№ 7. А. Михолап и
С. Цирулик — СССР

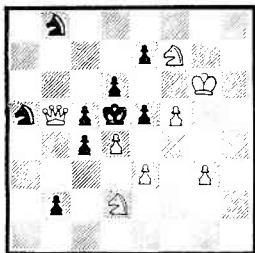
Белите печелят

№ 2. С. Кирилов
СССР

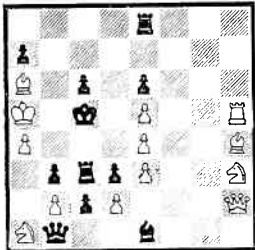
Мат в 2 хода

№ 4. А. Виртманис
СССР

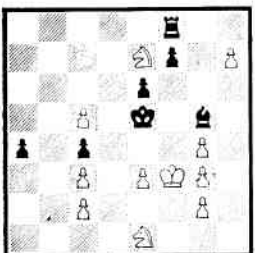
Мат в 3 хода

№ 6. А. Степочкин
СССР

Мат в 4 хода

№ 8. К. Стойчев
София

Белите печелят

ОРИГИНАЛНО

Ш

ОРТОДОКСНИ

М

ТВОРЧЕСТВО

В миниатюрата № 1 има лъжливи следи, а в решението са реализирани варианти с приятни матови картини. В № 2 ударението е поставено върху трудността на решението. В някои от вариантите матовете се постигат при произвеждания на бели фигури. В № 3 изборът на първия ход формира темата „Бели комбинации“, в стилово изпълнение при тематичните опити и варианти. В основните варианти на № 4 заключителният ход на белите е един и същ и реализира тема „Завръщане“.

Макар и в един вариант, играта в № 5 е обоснована и мотивирана добре. В № 6 при не особено трудно решение е постигната аналогия и хармония в играта, включваща заплахата и два тематични варианта.

В № 7 играта е кратка, но интересна.

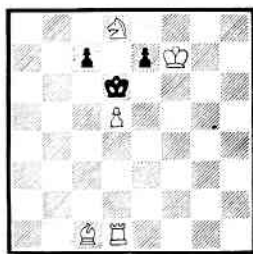
В необичайния по вид и форма за етюд — № 8, използвайки силата на напредналата си пешка, белите провеждат матова атака.

Корекция. В задача № 149 от бр. 10/88 г. условието е Мат в 8 хода“.

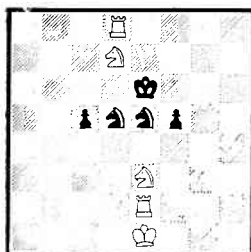

№ 9. Ил. Цветков
София

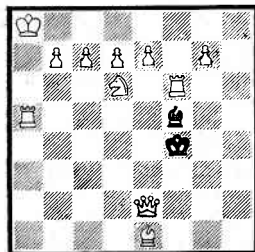
h2 ≠, b) Цf7 — b8

№ 11. К. Гандев
София

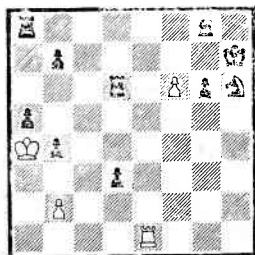
h2 ≠ 2 решения

№ 13. К. Гандев
София

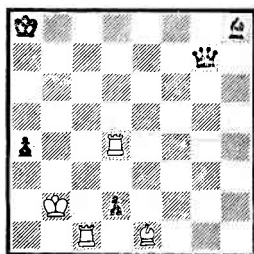
Обратен 8 ≠

№ 15. Ф. Бондаренко
СССР

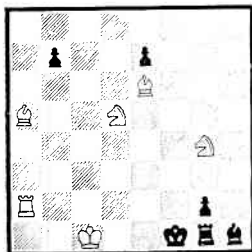
Обратен 6 ≠, макс.

№ 10. Д. Мюлер
ГДР

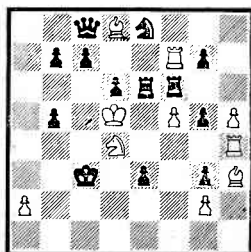
h2 ≠, b) + ч. п. „b7“

№ 12. А. Златанов
Русе

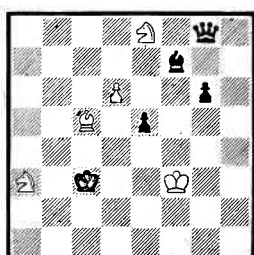
Обратен 5 ≠

№ 14. Вл. Забунов
Варна

Обратен 2 ≠, макс.

№ 16. Ст. Кръстев
Плевен

Сериен h11 ≠

ОРИГИНАЛНО

Ш
ХЕТЕРОДОКСНИ
М
ТВОРЧЕСТВО

В № 9, в симетричен вид, се реализират две аналогични решения. И в № 10 на пръв план може да се изтъкне аналогията в играта от двата близнака.

В № 11 при твърде икономична позиция и бяла батерейна игра са постигнати красиви „Хамелеон — ехо“ матове. „Ехо—матове“, на фона на цугцванг, се реализират и в № 12.

Произвеждането на бели фигури, при което черният цар бива принуден да се приближи до белия и да допринесе за матирането на последния, не е новост за многоходовите обратни матове. В № 13 това се постига при пет произвеждания и при тихи ходове на белите в началото на играта.

В № 14 сложният стратегически замисъл се осъществява на основата на двоен „Бял Гримшоу“. При едновариантова игра в № 15 се достига до матова картина, която не е съвсем очевидна в началната позиция. В № 16 черните извършват интересна маневра, при която матът се получава след завръщане на черни фигури.

Обръщаме внимание, че първите пет задачи участвуват в конкурсите за съставяне и решаване на хетеродоксни задачи, а последните три — в отделен конкурс за феерични задачи.